

Voortgangsrapportage 2008-2

Gemeente Groningen
Bestuursdienst
Waagstraat 1
Postbus 20001
9700 PB Groningen
Website gemeente Groningen: www.groningen.nl
E-mail: bestuursdienst@bsd.groningen.nl

2 oktober 2008

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	3
2	Programmaplan	5
2.1	<i>Inleiding</i>	5
2.2	<i>Werk en inkomen</i>	6
2.3	<i>Vestigingsklimaat</i>	9
2.4	<i>Leefomgeving</i>	11
2.5	<i>Woonklimaat</i>	14
2.6	<i>Duurzame ontwikkeling</i>	15
2.7	<i>Onderwijs en Welzijn</i>	15
2.8	<i>Gezondheid</i>	16
2.9	<i>Sport en Cultuur</i>	17
2.10	<i>Integratie</i>	18
2.11	<i>Overig en algemene middelen</i>	18
3	Financieel perspectief	24
3.1	<i>Resultaat naar concern- en dienstafwijking</i>	24
3.2	<i>Financiële knelpunten</i>	24
3.3	<i>Vrijval kapitaallasten, nieuw beleid en stadsmeierrechten</i>	28
3.4	<i>Reservepositie</i>	31
4	Organisatie	32
4.1	<i>Personeel en Organisatie</i>	32
4.2	<i>Interne Controleplannen en Rechtmatigheid</i>	34
4.3	<i>Aanbevelingen accountant en Rekenkamercommissie</i>	34
4.4	<i>Overige, dienstspecifieke informatie</i>	35
4.5	<i>Doelmatigheid en doeltreffendheid</i>	36
	Bijlage 1 Overzicht concern- , bijzonder- en dienstresultaten	40
	Bijlage 2: Staat personele sterkte en personele lasten	42
	Bijlage 3: Slot- en nacalculaties	43

1 Inleiding

Leeswijzer

In deze Voortgangsrapportage rapporteren wij over de afwijkingen ten opzichte van de Begroting 2008. De Voortgangsrapportage is samengesteld op basis van de tussentijdse rapportages van de diensten. Het verwachte financiële jaarresultaat ontstaat door de realisaties tot en met 30 juni jl. en de prognoses voor de rest van het jaar af te zetten tegen de actuele begroting per 30 juni 2008. Alle bedragen die in de tabellen worden genoemd, zijn een veelvoud van duizend euro. De inhoud van de Voortgangsrapportage beperkt zich, conform het raadsbesluit Minder en beter (d.d. 14 juli 2006) tot financiële informatie en nieuwe risico's, alsmede voor het bestuur relevante informatie. De begrotingswijzigingen bij de Voortgangsrapportage 2008-2 worden separaat aan uw raad voorgelegd.

In hoofdstuk 2 'Programmaplan' van deze Voortgangsrapportage geven we per programma een overzicht van de verwachte financiële resultaten van de betreffende productgroepen. De afwijkingen groter dan 250 duizend euro worden nader toegelicht. Indien zich nieuwe risico's of ontwikkelingen hebben voorgedaan, ten opzichte van de gemeentebegroting 2008 en de jaarrekening 2007, worden die eveneens per programma vermeld.

In hoofdstuk 3 'Financieel Perspectief' schetsen we het financiële perspectief vanuit de resultaten, die zijn onderverdeeld in concern-, dienst- en bijzondere resultaten. Tevens geven we de reservepositie van de gemeente Groningen en de stand van zaken ten aanzien van de financiële knelpunten bij de diensten. Ook wordt in hoofdstuk 3 ingegaan op de vrijval van nieuw beleid, inclusief de Stadsmeierrechten.

In hoofdstuk 4 'Organisatie' rapporteren we over de ontwikkeling van de formatie, geven we een overzicht van de kosten van personeel van derden en gaan we in op het arbeidsverzuim. Verder melden we de voortgang van de uitvoering van de IC-plannen bij de diensten en de risico's ten aanzien van geconstateerde mogelijke onrechtmatigheden. In dit hoofdstuk komt verder de stand van zaken met betrekking tot de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie aan bod. Deze rapportage is volgens hetzelfde format dat voor de accountantsaanbevelingen wordt gebruikt. De laatste paragraaf van hoofdstuk 4 betreft de stand van zaken over de doelmatigheid- en doeltreffendheidsonderzoeken.

In de bijlagen staat het totaaloverzicht van de resultaten per dienst, geven we de geconsolideerde staat van de personele sterkte en personele lasten en is een overzicht opgenomen van de te verwachten slot- en nacalculaties.

Uit oogpunt van leesbaarheid van deze rapportage leggen we u de niet-afgehandelde aanbevelingen van de accountant bij de interim-controlle van oktober 2007 en die van de Rekening 2007 in een apart document ter visie voor.

Samenvatting

Financieel

In de brief van 14 mei 2008 is uw raad geïnformeerd over de afwijkingen tussen het rekeningresultaat 2007 en de prognoses van het rekeningresultaat uit de Voortgangsrapportage 2007-II. In deze brief zijn maatregelen genoemd om deze verschillen tussen rekening en Voortgangsrapportages tot acceptabel niveau terug te brengen. De concerncontroller heeft de opdracht gekregen om met een plan van aanpak versterking begrotingsbeheer te komen. Vooruitlopend op het plan van aanpak versterking begrotingsbeheer zijn al enkele concrete acties in gang gezet. In juni zijn afspraken met de diensten gemaakt om maatregelen te nemen ter verbetering van de prognoses in deze Voortgangsrapportage.

Zo is kritisch gekeken naar de vrijval van nieuw beleid inclusief de Stadsmeierrechten. In deze Voortgangsrapportage is er rekening mee gehouden dat de vrijval van Nieuw Beleidsmiddelen wordt toegevoegd aan de reserves. De begrotingswijziging hiervoor is onderdeel van de nota "Begrotingswijziging bij de Voortgangsrapportage 2008-II". In paragraaf 3.2.2 treft u een overzicht van de verwachte vrijval aan.

De accountant heeft de betrouwbaarheid van de prognoses onderzocht met als conclusie dat de administratieve basis onvoldoende op orde is om een uitspraak te kunnen doen over de betrouwbaarheid van de prognoses in Voortgangsrapportage 2008-II.

Uit deze Voortgangsrapportage blijkt dat er een geprognosticeerd resultaat is van circa 7,2 miljoen euro voordeel. Dit totale resultaat is te splitsen in het concernresultaat, 6,7 miljoen euro voordeel, de bijzondere resultaten, 4,1 miljoen euro voordeel en de dienstresultaten, 3,6 miljoen euro nadeel. Van dit resultaat is 8 miljoen euro vrij besteedbaar.

Opvallende onderdelen in het concernresultaat zijn:

- En voordeel op de Algemene uitkering van 2 miljoen euro;
- Een voordeel op de financieringsfunctie van 1,2 miljoen euro;
- De slotcalculatie Verkeer en vervoer met een voordeel van 1 miljoen euro;
- De slotcalculatie Veilingterrein Peizerweg met een voordeel van 1,2 miljoen euro.

Het negatieve dienstresultaat is in hoofdzaak het gevolg van het nadeel bij de dienst SOZAWE op het Inkomensdeel van de WWB (3,4 miljoen euro nadeel).

In het bijzondere resultaat zijn de significante afwijkingen:

- Een voordeel van 1,1 miljoen euro op Grondzaken;
- Een voordeel van 0,6 miljoen euro bij Parkeren
- De meeropbrengst bouwleges van 2 miljoen euro.

In afwijking van bovenstaande gaan wij uit van een vrij besteedbaar resultaat van 12 miljoen euro.

Organisatie

Het ziekteverzuim is gedaald van 5,39% naar 5,27% en komt daarmee dichterbij ons streefcijfer van 5%.

De kosten van personeel van derden zullen eind 2008 naar schatting 11 miljoen euro hoger zijn dan we hebben begroot. Dit is in dezelfde orde van grootte ten opzichte van voorgaande jaren; in 2005 en 2006 was dit ruim 9 miljoen, in 2007 ca. 9,5 miljoen. De totale kosten van personeel van derden bedragen naar verwachting 22 miljoen euro. De kosten bestaan voor 3/4 uit uitzendkrachten tot schaal 11, 16,5 miljoen euro en voor 1/4 uit interim managers en adviseurs, 5,8 miljoen euro. Ook dit wijkt in hoofdlijnen niet af van voorgaande jaren.

De financiële dekking vindt plaats in samenhang met de reguliere formatie waarin door vacatureruimte voor 4,4 miljoen euro bij Turap II, budget voor personeel van derden beschikbaar is. Daarnaast is er dekking uit de inkomsten van detachering van eigen personeel van 5,6 miljoen euro, begrotingsposten in de exploitatie ca. 2,5 miljoen euro, terugvloeiende middelen wegens projectgelden ca. 6,5 miljoen euro en uitkeringen van het UWV in verband met langdurig ziek ambtelijk- en onderwijspersoneel van resp. 1,9 en 1 miljoen euro.

De oorzaken van inhuur van personeel van derden zijn uiterst divers; vervanging van ziek personeel, overbrugging van vacatures tot vaste invulling na vertrek van medewerkers, invulling van werk in piekperiodes zoals WOZ-taxaties en bemensing van tijdelijke projecten. In het geval van hogere functies worden interim managers aangetrokken omdat we te kampen hebben met een wervingsprobleem van gekwalificeerd personeel. Mobiliteit vanuit de Randstad is beperkt. Inhuur van personeel van derden is dus soms onvermijdelijk en soms noodzakelijk voor een efficiënte en effectieve bedrijfsvoering. Wanneer personeel van derden echter te lang op een functie vertoeft zoals bij interim managers, kan een ongewenste situatie ontstaan. Daarom spannen wij ons in om in deze gevallen waar mogelijk vast personeel te werven. Mede daartoe is het uitvoeringsplan 'Personeel in balans' ontwikkeld, ondersteund door de nieuwe arbeidsmarktcommunicatie.

Het onderzoeksplan doelmatigheid en doeltreffendheid wordt over het algemeen conform planning afgehandeld.

2 Programmaplan

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk geven we per programma de afwijkingen op de programmabegroting ('Wat gaat het kosten') en de relevante risico's en ontwikkelingen. Voor het financiële beeld hebben diensten, aanvullend op de realisatie in de eerste zes maanden, een schatting gemaakt van de baten en lasten, ten opzichte van de actuele begroting 2008 per 30 juni 2008. De afwijkingen per productgroep groter dan 250 duizend euro en politiek relevante afwijkingen lichten we nader toe. In het onderstaande totaaloverzicht staan de prognoses en de afwijkingen op alle programma's.

<i>Programma</i>	<i>prognose saldo 2008</i>	<i>actuele begroting</i>	<i>afwijking VGR 2008-2</i>
Werk en Inkomen	-47.505	-43.984	-3.521
Vestigingsklimaat	-18.977	-23.198	4.221
Leefomgeving	-55.757	-54.869	-888
Woonklimaat	-8.246	-10.260	2.014
Duurzame Ontwikkeling	-1.796	-1.884	88
Onderwijs en Welzijn	-44.594	-44.967	373
Gezondheid	-31.891	-31.878	-13
Sport en Cultuur	-44.743	-45.278	535
Integratie	-1.1	-1.690	-1
Overig en Algemene Middelen	262.385	258.008	4.377
Totaal programma's	7.185	0	7.185

2.2 Werk en inkomen

Wat gaat het kosten?

Pg.nr	Dienst	Productgroep	prognose saldo 2008	actuele begroting	afwijking VGR 2008-2
8.01	SZW	Inkomen	-23.840	-20.326	-3.514
8.02	SZW	Werk	-9.585	-9.368	-217
8.03	SZW	Zorg	-8.656	-8.866	210
3.01	DSW	Sociale werkvoorziening	-5.424	-5.424	0
Totaal Werk en Inkomen			-47.505	-43.944	-3.521

Toelichting

8.01 Inkomen	3,514 duizend N
<p>De nadelige afwijking binnen de productgroep Inkomen bedraagt 3,5 miljoen euro en bestaat uit twee componenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ WWB-Inkomen 3,6 miljoen euro nadeel ▪ Uitvoeringskosten 0,1 miljoen euro voordeel <p><i>WWB-Inkomen:</i> 3,6 miljoen euro nadeel. De nadelige afwijking is te splitsen in een viertal factoren.</p> <p>Ten eerste het budget, effect 3,0 miljoen euro voordelig.</p> <p>In de begroting is het budget gebaseerd op het indicatieve budget 2008. Inmiddels is het nader voorlopige budget 2008 bekend. Dit budget is 3,0 miljoen euro hoger dan het indicatieve budget. Het nader voorlopige budget is gebaseerd op prijspeil 2008. Formeel vindt aanpassing van het macrobudget aan het prijspeil 2008 en nieuwe inzichten in de effecten van rijksbeleid plaats bij de definitieve vaststelling van het budget in september 2008. In september 2008 kan ook nog een aanpassing plaatsvinden van het budget voor de effecten van de conjuncturele ontwikkeling, mits deze afwijking landelijk groter is dan 12.500 uitkeringen ten opzichte van de eerdere raming.</p> <p>Ten tweede de volumeontwikkeling van het aantal bijstandsklanten, effect 1,6 miljoen nadelig. In de begroting-2008 is rekening gehouden met een daling van het aantal klanten met 700. Deze taakstelling is tot stand gekomen door rekening te houden met de afspraken die gemaakt zijn in het bestuursakkoord "Samen aan de slag" (landelijk een extra daling van 30.000 bijstandsgerechtigden in de periode 2008 tot en met 2011) en met de ambities van SOZawe verwoord in het jaarplan 2008. Hierbij zijn we uitgegaan van 100% realisatie van de taakstelling over 2007. In werkelijkheid hebben we in 2007 een lichte achterstand opgelopen. Daarom hebben wij in TURAP 2008-I onze taakstelling voor 2008 verhoogd van 700 naar 900 klanten. Ook in eerste maanden van 2008 loopt de daling van het aantal klanten achter bij de verwachte uitstroom. Op basis van deze gegevens hebben we de meerjarenraming van de uitstroom aangepast: de daling voor 2008 is bijgesteld van 900 naar 600 klanten. De achterstand in 2008 wordt ingelopen in de periode 2009 - 2011.</p> <p>Ten derde de stijging van de gemiddelde normuitkering, effect 4,8 miljoen euro nadelig. Bij het opstellen van de begroting 2008 zijn we uitgegaan van de werkelijke norm 2006 (€ 12.674,=). Nu wordt gerekend met de verwachte norm 2008 (€ 13.418,=).</p> <p>Tot slot de kosten extern bureau, effect 0,2 miljoen euro nadelig. Het tekort op het inkomensdeel was hoger uitgevallen als we geen extern bureau hadden ingehuurd. Dit bureau heeft onderzoek gedaan naar voorliggende voorzieningen.</p> <p><i>Bijsturingsmaatregelen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ We gaan extra capaciteit inzetten op het project "Intensief begeleiden"; ▪ We gaan een nog betere verbinding leggen tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt; ▪ We gaan nog meer inzetten op instroombeperking. 	

Met deze maatregelen op korte termijn denken wij dat het haalbaar is om van de oorspronkelijke doelstelling van 900 klanten tweederde deel te realiseren. We stellen voor om het tekort op het WWB-Inkomensdeel te dekken door een incidentele onttrekking aan de reserve WWB.

8.02 Werk**217 duizend N**

De nadelige afwijking van 217 duizend euro is zichtbaar in de uitvoeringskosten en wordt veroorzaakt door een nadelige afwijking op personeel en overige goederen en diensten. Het grootste deel hiervan is een gevolg van het feit dat wij minder geld uit het Werkdeel kunnen inzetten voor de financiering van consultants werk.

Uitvoering WWB – Werk:

Resultaten op het werkdeel WWB worden budgettair neutraal verwerkt. In verband met het omzetten van de voorziening werkdeel WWB naar een overlopende passiva post zal een tekort óf overschot verrekend worden met de overlopende passiva post. In 2008 is er in totaal 75,6 miljoen euro beschikbaar voor reïntegratie. Dit beschikbare deel bestaat, naast een budget van 48,4 miljoen euro, uit restanten uit voorgaande jaren: 27,2 miljoen euro.

Voor 2008 wordt op dit moment een beslag van 45,3 miljoen euro op het werkdeel geprognosticeerd. Dat beslag is als volgt opgebouwd:

Geprognosticeerd beslag-2008 werkdeel WWB (in miljoen euro):

▪ Gesubsidieerd werk	33,9
▪ Inkoop trajecten	7,5
▪ Trajecten inburgering	1,1
▪ Consultants werk	2,0
▪ Premiebeleid	0,4
▪ Individuele scholing	0,4
▪ Totaal	45,3

Het jaarbudget voor 2008 bedraagt 48,4 miljoen euro. Daarvan zal dit jaar naar verwachting 45,3 miljoen euro worden besteed. De onderbesteding wordt met name verwacht in het gesubsidieerde werk (2,7 miljoen euro). Bij gesubsidieerd werk gaat de beoogde vermindering van de banen in het kader van de I/D Ombouw veel beter dan gepland. Daardoor hoeven wij aan deze banen minder geld uit te geven dan oorspronkelijk begroot en krijgen wij meer bestedingsruimte in het WWB-werkdeel. Van het project "Perspectief op Werk" zullen de geplande 250 gesubsidieerde banen in 2008 van start gaan. Omdat dit project iets later is gestart dan gepland, wordt een deel van deze projectgelden pas in 2009 uitgegeven (het WWB-werkdeel werkt niet op verplichtingenbasis, maar op basis van het kasstelsel).

Bijsturingsmaatregelen:

Op dit moment denken wij niet aan een bijsturingsactie. Immers de I/D ombouw verloopt succesvol en een deel van de gelden van het project Perspectief op Werk wordt in 2009 uitgegeven. Het niet benutte deel van het WWB-werkdeel in 2008 wordt toegevoegd aan de betreffende voorziening en wordt ingezet ter financiering van de plannen voor 2009 en volgende jaren.

8.03 Zorg**210 duizend V**

Het voordelige effect binnen de productgroep Zorg valt uiteen in 2 grote afwijkingen:
 bijzondere bijstand: 326 duizend euro voordelig
 schuldhulpverlening: 115 duizend euro nadelig

Bijzondere bijstand

Het totale resultaat op de bijzondere bijstand bestaat uit een aantal voor en nadelen. Binnen de individuele bijzondere bijstand, verstrekkingen wit- en bruingoed, verwachten we een tekort van 350 duizend euro. Dit nadeel wordt gecompenseerd door een voordelig effect op de projecten bijzondere bijstand van 230 duizend euro en een deel van de middelen die

incidenteel beschikbaar zijn gesteld ter bevordering van de extra inzet bijzondere bijstand van 120 duizend euro. Het laatste voordeel wordt vooral veroorzaakt doordat de 1e campagne huur- en zorgtoeslag al succesvol was zodat een 2e campagne overbodig was. Daarnaast verwachten we een voordelig resultaat op de incidentele middelen voor het Armoedepact van 410 duizend euro. De verwachting is dat we dit jaar het Armoedepact beleidsmatig zullen afronden, dat wil zeggen zoveel mogelijk nieuwe afspraken maken met organisaties in de stad Groningen. De financiële afwikkeling hiervan zal doorlopen in 2009. Tot slot is er een tekort op de regeling chronisch zieken van 56 duizend euro die ultimo 2007 is gestart en waarvoor tot 1 juli dit jaar nog aanvragen gedaan konden worden. Voor wat betreft de uitvoeringskosten verwachten we een incidenteel nadeel van 28 duizend euro.

Schuldhelpverlening

Op de producten m.b.t. schuldhelpverlening verwachten wij een nadeel van afgerond 115 duizend euro. Het grootste deel hiervan, 100 duizend euro, is een gevolg van aanloopverliezen in verband met de uitbreiding van beschermingsbewind. Extra capaciteit is ingezet om de uitbreiding vorm te geven. Het volledige effect van te verwachten extra inkomsten wordt in 2010 zichtbaar. Voor dit jaar en volgend jaar voorzien wij een incidenteel tekort. Een tweede nadelig effect wordt veroorzaakt door het niet invullen van de bezuinigingstaakstelling van 40 duizend euro. Verwachte bijdragen van schuldeisers in budgetbeheergevallen zijn niet reëel. Dit structurele nadeel komt ook in de begroting van 2009 aan de orde. Op de overige uitvoeringskosten verwachten wij een incidenteel voordeel van 25 duizend euro.

Bijsturingsmaatregelen:

Wij stellen voor het overschot op de incidentele middelen voor het Armoedepact te behouden voor het Armoedepact (conform voortgangsrapportage Armoedepact), het tekort op de regeling voor chronisch zieken ten laste te brengen van de reserve chronisch zieken en het tekort op schuldhelpverlening incidenteel af te dekken door een onttrekking aan de reserve minimabeleid.

Nieuwe risico's en ontwikkelingen

Ontwikkeling	Invoering meerjarige aanvullende uitkering inkomensdeel WWB
Programma	Werk en Inkomen / productgroep Inkomen
Omschrijving	<p>In een brief van 4 juli 2008 aan de voorzitter van de Tweede Kamer liet de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid weten nog dit jaar te komen met een uitgewerkt voorstel voor een meerjarige aanvullende uitkering WWB in combinatie met een verscherpte toetsing. In nauw overleg met VNG, Divosa, IWI en gemeenten zijn de hoofdlijnen van deze nieuwe financiële voorziening uitgewerkt. De planning is dat rond het einde van het zomerreces 2008 de definitieve voorstellen naar de Tweede Kamer worden gestuurd. Naar verwachting zal deze regeling vanaf 2009 in werking treden. Gemeenten komen waarschijnlijk voor een vergoeding in aanmerking als het cumulatieve tekort over een periode van 3 jaar is opgelopen tot boven een nog vast te stellen percentage van het budget. Om in aanmerking te komen voor deze regeling moet wel aan een aantal voorwaarden zijn voldaan.</p> <p>De huidige regeling voor een aanvullende uitkering is bedoeld voor incidentele tekorten boven de 10%. Tot dat voldaan wordt aan de criteria voor meerjarige aanvullende uitkering, worden tekorten als incidenteel aangemerkt. Samenloop van incidentele en meerjarige uitkering is niet mogelijk.</p>
Actie	De berichtgeving hieromtrent nauwkeurig blijven volgen.

2.3 Vestigingsklimaat

Wat gaat het kosten?

Pg.nr	Dienst	Productgroep	prognose saldo 2008	actuele begroting	afwijking VGR 2008-2
5.05	MD	Marktwezen	-41	-2	-39
6.10	OCSW	Handel en ambacht	-1.879	-1.879	0
6.23	OCSW	Internationale betrekkingen	-247	-247	0
7.05	RO/EZ	Verkeer en vervoer	-3.304	-4.351	1.047
7.06	RO/EZ	Parkeerbedrijf	1.247	609	638
7.07	RO/EZ	Bedrijfsterreinen/kantoren	-4.142	-6.671	2.529
7.12	RO/EZ	Economisch Businessplan	-3.741	-3.741	0
7.22	RO/EZ	Buitenbezittingen	0	0	0
7.24	RO/EZ	In exploitatie te nemen eigendommen	0	0	0
7.27	RO/EZ	Binnenbezittingen	-218	-170	-48
	RO/EZ	Overig vestigingsklimaat	-6.652	-6.746	94
Totaal Vestigingsklimaat			-18.977	-23.198	4.221

Toelichting

7.05 Verkeer en vervoer	1.047 duizend V
<p>De nacalculaties Verkeer en Vervoer 2007 zijn door uw raad in juni 2008 vastgesteld. Het gaat om de projecten Stationsvoorplein/ Stadsbalkon, voordeel 780 duizend euro, doorstromingsmaatregelen Hoendiep, voordeel 224 duizend euro, doorstromingsmaatregelen Laan Corpus den Hoorn-Sportlaan voordeel 47 duizend euro, en transferium Haren nadeel 4 duizend euro. De resultaten van deze nacalculaties zijn per saldo 1.047 duizend euro voordelig en zullen bij de gemeenterekening 2008 als concernresultaat worden gepresenteerd.</p>	

7.06 Parkeerbedrijf	638 duizend V
<p>Op 26 september 2007 zijn de tariefswijzigingen voor het parkeren door uw raad vastgesteld. De gevolgen van de aanpassingen voor de exploitatie zijn nog niet in de begroting opgenomen. De wijzigingen genereren 600 duizend euro extra inkomsten. Daarnaast ontwikkelt zich het omzetvolume van Euroborggarage sneller dan was begroot, voordeel 350 duizend euro. Verder is een afkoopsom van 100 duizend euro voor een huurders parkeergarage ontvangen. Hier tegenover staan hogere exploitatie uitgaven voor 262 duizend euro en een hogere afdracht aan het concern van 150 duizend euro. Bij de jaarrekening zal voorgesteld worden het resultaat te doteren aan de reserve parkeren aangezien hiermee de begrote onttrekking niet noodzakelijk is. Het voordeel in deze rapportage wijkt af van het gepresenteerde resultaat in de voortgangsrapportage parkeerbedrijf. In de voortgangsrapportage parkeerbedrijf gaven we aan een resultaat van 36 duizend euro te verwachten. Het verschil wordt veroorzaakt doordat in de voortgangsrapportage parkeerbedrijf de extra inkomsten van 600 duizend euro als gevolg van de tariefswijzigingen wel in de actuele begroting zijn opgenomen. In de voortgangsrapportage parkeerbedrijf komt dit voordeel dus niet meer terug. Dit verklaart het verschil van 600 duizend euro.</p> <p>De effecten van de tariefswijzigingen van 600 duizend euro dienen nog in de actuele begroting verwerkt te worden. Dit wordt meegenomen bij de begrotingswijzigingen in december. Hiermee wordt de begrote onttrekking van 660 duizend euro verlaagd naar 60 duizend euro. Het verwachte resultaat over 2008 wordt daarmee 38 duizend euro.</p>	

7.07 Bedrijfsterreinen/kantoren

2.529 duizend V

De volgende slotcalculaties 2007 zijn door uw raad in juni 2008 vastgesteld.

- Kranenburg bedrijven, voordeel 1.300 duizend euro;
- Vinkhuizen Zuid, nadeel 679 duizend euro;
- Veenweg, nadeel 209 duizend euro;
- Veilingterrein, voordeel 1.186 duizend euro.

De resultaten van deze slotcalculaties zijn per saldo 1,598 miljoen euro voordelig. Bij de gemeenterekening 2008 zal 1,186 miljoen euro (=Veilingterrein) als concernresultaat worden gepresenteerd en 412 duizend euro als bijzonder resultaat. Voorgesteld zal worden de resultaten toe te voegen aan de reserve grondzaken.

In december 2008 zal de slotcalculatie Hunzepark/ Zilvermeer ter vaststelling aan uw raad worden aangeboden. Voorgesteld zal worden om het voordelige resultaat van 750 duizend euro toe te voegen aan de reserve grondzaken. Verder is sprake van een voordeel van 181 duizend euro op de afrekening Euroborg. Bij de jaarrekening wordt voorgesteld het resultaat te verrekenen met de reserve Euroborg.

Bijsturingsmaatregelen:

Voor de sturing van grondexploitaties van de gemeente Groningen wordt verwezen naar de rapportage Grondbedrijf.

Nieuwe risico's en ontwikkelingen

Er zijn geen nieuwe risico's en ontwikkelingen.

2.4 Leefomgeving

Wat gaat het kosten?

Pg.nr	Dienst	Productgroep	prognose saldo 2008	actuele begroting	afwijking VGR 2008-2
4.01	HVD	Brandweer	-13.844	-13.379	-465
4.02	HVD	Rampenbestrijding	-690	-688	-2
4.03	HVD	Meldkamer	-638	-637	-1
4.04	HVD	Ambulancedienst	-384	0	-384
5.01	MD	Afval	3.567	3.274	293
5.02	MD	Straatreiniging	-5.364	-5.647	283
5.03	MD	Centrale werkplaats	47	82	-35
5.04	MD	Riolering en waterzuivering	-594	-649	55
5.06	MD	Centraal meldpunt evenementen	-509	-510	1
5.08	MD	Vergunningenverlening/controle/handhaving	-1.592	-1.513	-79
5.09	MD	Beheren en saneren	-1.771	-1.625	-146
6.20	OCSW	Openluchtrecreatie	-2.174	-2.174	0
7.08	RO/EZ	Geluidswering/ Bodem	-31	-31	0
7.13	RO/EZ	Wegen	-6.631	-6.011	-620
7.14	RO/EZ	Groen en speelvoorzieningen	-12.559	-12.459	-100
7.15	RO/EZ	Kunstwerken	-2.602	-2.407	-195
7.16	RO/EZ	Riolering	1.025	1.025	0
7.17	RO/EZ	Verkeersvoorzieningen	-2.775	-3.213	438
7.18	RO/EZ	Beheer	-1.625	-1.725	100
7.19	RO/EZ	Handhaving	-440	-440	0
7.20	RO/EZ	Water	-5.607	-5.472	-135
7.21	RO/EZ	Begraafplaatsen	-958	-1.109	151
	RO/EZ	Overig leefomgeving	392	439	-47
Totaal Leefomgeving			-55.757	-54.869	-888

Toelichting

4.01 Brandweer	465 duizend N
<p>Het nadeel van 456 duizend euro is opgebouwd uit: 396 duizend euro nadeel in verband met betalingen voor de levensloopregeling en 60 duizend euro nadeel door overige afwijkingen, waaronder brandkranen en hogere bijdrage H&OG.</p> <p>Het nadeel op de levensloopregeling betreft het deel van de voor 2008 verwachte levensloopbetalingen, dat niet wordt afgedekt met de ramingen voor de oude FLO-regeling. Voor de oude FLO-regeling is 1,889 miljoen euro begroot. Deze regeling loopt. Voor 2008 wordt 1,378 miljoen euro voor de FLO-regeling uitgegeven. Hiervan valt in 2008 511 duizend euro vrij. De kosten van de levensloopregeling in 2008 bedragen 907 duizend euro. Dit betekent een overschrijding 2008 van 396 duizend euro als gevolg van de levensloopbetalingen.</p> <p>In het meerjarenbeeld 2009 is ter dekking van deze overschrijding 374 duizend euro ter beschikking gesteld.</p> <p>N.B. Wat betreft de voortgang van het overleg tussen ABP, de VNG en de vakbonden over het zogenaamd versterkt pensioen¹ valt op dit moment nog geen nieuws te melden.</p> <p>De belangrijkste overige afwijkingen zijn de gestegen vastrechtvergoeding voor brandkranen (33 duizend euro) en de toegenomen bijdrage aan de H&OG regeling als gevolg van de stijging van het aantal inwoners (25 duizend euro).</p>	

¹ Versterkt pensioen houdt in dat sprake is van een versterkte pensioenopbouw, waarmee het mogelijk wordt om eerder dan normaal op 62-jarige leeftijd met pensioen te kunnen gaan. Het invoeren van een dergelijke voorziening is onderdeel van het afschaffen van de oude FLO-regeling.

4.04 Ambulancedienst	384 duizend N
-----------------------------	----------------------

De ambulanceverpleegkundigen hebben via een bezwarenronde deels gelijk gekregen met betrekking tot de functiewaardering. In 2008 wordt in verband hiermee eenmalig een bedrag van 141 duizend euro uitgekeerd voor voorgaande jaren. Het tekort als gevolg van de functiewaardering voor het lopende jaar bedraagt 44 duizend euro. Op de uitspraak in de bezwarenronde is geen beroep of verhaal meer mogelijk. Evenals voor het brandweerpersoneel wordt ook de FLO-regeling voor ambulancedienstpersoneel vervangen door een levensloopregeling. De extra kosten bedragen in 2008 naar verwachting 199 duizend euro.

Bijsturingsmaatregelen:

Door de afschaffing van de FLO-regeling is een wezenlijk andere situatie ontstaan dan die gold ten tijde van het opstellen van de overdrachtsovereenkomst. Op korte termijn dient daarom nader overleg met het STAG en de zorgverzekeraars plaats te vinden over aanpassing van de gemaakte afspraken.

5.01 Afval	293 duizend V
-------------------	----------------------

Op basis van het 2e kwartaal verwachten wij bij deze productgroep een voordeel van 293 duizend euro. Hierbij is rekening gehouden met toevoeging van gelden uit het rekeningsresultaat 2007. De verdeling over de producten is 117 duizend euro Huishoudelijk Afval en 176 duizend euro Bedrijfsafval. Dit verschil wordt grotendeels veroorzaakt door lagere mensuurtarieven als gevolg van onder andere lagere overheadkosten (vacatureruimte) en lagere vuilverwerkingskosten door minder aangeleverde tonnages afval bij huishoudelijk afval. Tegenover het voordeel staan hogere exploitatiekosten voor inzamelmiddelen.

Bijsturingsmaatregelen:

In de praktijk vallen de exploitatiekosten van de ondergrondse containers hoger uit dan bij de start van het project kon worden voorzien. Intern heeft deze ontwikkeling veel aandacht. In de begroting 2009 zijn hogere exploitatiekosten voor dit onderdeel meegenomen

5.02 Straatreiniging	283 duizend V
-----------------------------	----------------------

Op basis van het 2e kwartaal verwachten wij bij deze productgroep een voordeel van 283 duizend euro. Hierbij is rekening gehouden met toevoeging van gelden uit het rekeningresultaat 2007. De verdeling over de producten is 346 duizend euro voor Beheer Openbare Ruimte en 63 duizend euro nadeel voor Commerciële Straat Reiniging . Dit verschil wordt veroorzaakt door lagere mensuurtarieven als gevolg van onder andere lagere overheadkosten (vacature- ruimte) en lagere materiaaluren door lagere onderhoudskosten van winterdienstmateriaal;

7.13 Wegen	620 duizend N
-------------------	----------------------

Het resultaat op de productgroep Wegen is 620 duizend euro nadelig en is als volgt ontstaan: De programmering ligt in 2008 600 duizend euro hoger dan het beschikbare krediet. Door 213 duizend euro aan begrote uitgaven te schrappen en door 200 duizend extra inkomsten te genereren bedraagt het resultaat op de reguliere programmering 187 duizend euro negatief. Toenemende klachten hebben geleid tot 250 duizend euro extra kosten aan klein onderhoud aan trottoirs en asfaltverharding.

Extra groot onderhoud voor asfaltverharding (met name fluisterasfalt Verlengde Hereweg) 200 duizend euro.

Om het totaal voor verhardingsbestek Beijum op het gewenste kwaliteitsniveau te brengen was meer werk noodzakelijk, de overschrijding bedraagt 65 duizend euro.

De verwachting is dat er uit de uitvoeringsbudgetten 82 duizend euro minder wordt uitgegeven aan materialen voor kleine werkzaamheden aan het wegdek.

7.17 Verkeersvoorzieningen	438 duizend V
<p>Het resultaat op de productgroep Verkeersvoorzieningen is 438 duizend euro voordelig en wordt veroorzaakt door:</p> <p>Van de provincie Groningen zijn (niet begrote) inkomsten ontvangen voor energie afrekening 2007 van 178 duizend euro. Daarnaast is er een vrijval van 464 duizend euro op de energiekosten van de openbare verlichting op de verplichting van 2006 en 2007.</p> <p>Het contract voor Storingsonderhoud OV met Essent Netwerk is op 01-01-2008 afgelopen. Sindsdien zijn met Essent Netwerk nog onderhandelingen gaande. Voorlopig prognosticeren we hiervoor een kostenoverschrijding van 180 duizend euro. Daarnaast zijn er overige negatieve afwijkingen voor een bedrag van 24 duizend euro. Dit voordelig resultaat wordt verrekend met de reserve onderhoud Borg.</p>	

Nieuwe risico's en ontwikkelingen

Risico	Gevolgen wijziging arbeidstijdenbesluit (ATB)
Productgroep	Brandweer
Omschrijving	<p>Per 1 juni 2006 is het nieuwe Arbeidstijdenbesluit van kracht geworden. Dit heeft in 2007 geleid tot invoering van een nieuw rooster voor de ploegendienst met een aanwezigheid van gemiddeld 48 uur per week. Voorheen was de aanwezigheid gemiddeld 54 uur per week. Naar aanleiding hiervan is een discussie met de vakbonden ontstaan over het verlofrecht. Hierbij is aan de orde de vraag of en in hoeverre de lagere gemiddelde aanwezigheid leidt tot bijstelling van het aantal ADV-uren. In de oude situatie hadden de medewerkers recht op 410 uren verlof (inclusief ADV). Wanneer het uitgangspunt wordt doorgerekend dat minder aanwezigheidsuren leidt tot minder ADV-uren, zou het aantal verlofuren, waarop men in de nieuwe situatie recht heeft, nog 230 uur bedragen. De kwestie ligt nu voor aan het georganiseerd overleg. De afspraak is gemaakt dat, totdat een definitief besluit is genomen, de oude situatie gehandhaafd blijft. Dat betekent dat vanaf de ingangsdatum van het nieuwe rooster (1 september 2007) tot het moment dat een besluit wordt genomen de medewerkers recht blijven houden op 410 uur verlof per jaar. In combinatie met de geringere aanwezigheid volgens het nieuwe rooster leidt dit tot opbouw van een verlofstuwmeer per medewerker van 4 uur per week.</p>
Risico	Het risico is dat straks – na afloop van het geschil - extra personeel moet worden ingezet om het verlof stuwmeer weg te werken, of dat verlof moet worden uitbetaald. Dat kan aan het eind van dit jaar gaan om een bedrag van 600 tot 800 duizend euro.
Kans	50%
Actie	Kwestie is voorgelegd aan externe instantie voor advies (commissie LAAC) waarna getracht wordt dit najaar een besluit te nemen.

2.5 Woonklimaat

Wat gaat het kosten?

<i>Pg.nr</i>	<i>Dienst</i>	<i>Productgroep</i>	<i>prognose saldo 2008</i>	<i>actuele begroting</i>	<i>afwijking VGR 2008-2</i>
7.02	RO/EZ	Woningbouwlocaties/wijkvernieuwing	-1.120	-1.120	0
7.03	RO/EZ	Particulier woningbeheer	-513	-513	0
7.04	RO/EZ	Bouwtoezicht	1.773	-234	2.007
7.10	RO/EZ	Monumenten en archeologie	-1.053	-1.053	0
7.23	RO/EZ	Woonwagenvoorzieningen	-196	-196	0
7.26	RO/EZ	Erfpachtterreinen	-210	-86	-124
7.34	RO/EZ	Wijkvernieuwing	-2.809	-2.809	0
	RO/EZ	Overig woonklimaat	-4.118	-4.249	131
Totaal Woonklimaat			-8.246	-10.260	2.014

Toelichting

7.04 Bouwtoezicht	2.007 duizend V
<p>De prognose van de meeropbrengsten bouwleges bedraagt 2,2 miljoen euro voordelig. Dit is na aftrek van de extra kosten om de meeropbrengst te realiseren. Verder is er rekening gehouden met de opbrengsten Kemkensberg fase1. Daarnaast zijn er uitgaven geprognosticeerd voor de digitalisering bouwdoSSIERS. Op basis van de werkvoorraad bouwvergunningaanvragen van de afdeling Bouwen en Wonen per 23 juli 2008 is een prognose opgesteld van te ontvangen bouwleges. Voor projecten met bouwkosten groter dan 1,7 miljoen euro van de aanvragen die ontvankelijk (de aanvraag is volledig) zijn verklaard, is ingeschat dat ze in 2008 nog meetellen. Voor projecten met bouwkosten kleiner dan 1,7 miljoen euro is de prognose opgesteld op basis van de gemiddelde opbrengst van de afgelopen vijf jaar.</p>	

Nieuwe risico's en ontwikkelingen

Er zijn geen nieuwe risico's en ontwikkelingen.

2.6 Duurzame ontwikkeling

Wat gaat het kosten?

Pg.nr	Dienst	Productgroep	prognose saldo 2008	actuele begroting	afwijking VGR 2008-2
5.07	MD	Milieubeleid	-1.160	-1.235	75
7.09	RO/EZ	Groen en recreatievoorziening	-250	-250	0
	RO/EZ	Overige duurzame ontwikkeling	-386	-399	13
Totaal Duurzame Ontwikkeling			-1.796	-1.884	88

Toelichting

Er zijn geen afwijkingen groter dan 250 duizend euro.

Nieuwe risico's en ontwikkelingen

Er zijn geen nieuwe risico's en ontwikkelingen.

2.7 Onderwijs en Welzijn

Wat gaat het kosten?

Pg.nr	Dienst	Productgroep	prognose saldo 2008	actuele begroting	afwijking VGR 2008-2
6.01	OCSW	Basisonderwijs	-755	-755	0
6.02	OCSW	(Voortgezet) speciaal onderwijs	-321	-321	0
6.03	OCSW	Voortgezet onderwijs	-453	-453	0
6.04	OCSW	Huisvesting scholen	-16.657	-16.657	0
6.05	OCSW	Kansenbeleid	-671	-681	10
6.05	OCSW	Vensterscholen	-1.545	-1.517	-28
6.06	OCSW	Volwasseneneducatie	29	29	0
6.07	OCSW	Overige projecten onderwijs	-3.000	-3.000	0
6.22	OCSW	Emancipatiezaken	-241	-254	13
6.25	OCSW	Sociaal cultureel werk	-10.665	-11.015	350
6.26	OCSW	Kinderopvang	-3.905	-3.933	28
6.27	OCSW	Maatschappelijke dienstverlening	-2.670	-2.670	0
6.28	OCSW	Jeugdhulpverlening	-1.010	-1.010	0
6.29	OCSW	Ouderenbeleid	-1.055	-1.055	0
6.30	OCSW	Gehandicaptenbeleid	-73	-73	0
6.31	OCSW	Maatschappelijke opvang	-806	-806	0
6.32	OCSW	Verslaafdenhulpverlening	-796	-796	0
Totaal Onderwijs en Welzijn			-44.594	-44.967	373

Toelichting

6.25 Sociaal cultureel werk	350 duizend V
Betreft voornamelijk het netto resultaat op de verkoop van het pand Nieuwstad 12 van 280 duizend euro. Het overige bestaat uit kleinere afwijkingen.	

Nieuwe risico's en ontwikkelingen

Er zijn geen nieuwe risico's en ontwikkelingen.

2.8 Gezondheid

Wat gaat het kosten?

Pg.nr	Dienst	Productgroep	prognose saldo 2008	actuele begroting	afwijking VGR 2008-2
4.05	HVD	Infectieziektenbestrijding	-963	-961	-2
4.06	HVD	Openbare gezondheidszorg	-3.885	-3.878	-7
4.07	HVD	Voorziening ouderen en gehandicapten	-11.658	-12.655	997
4.08	HVD	Huishoudelijke verzorging	-15.385	-14.384	-1.001
Totaal Gezondheid			-31.891	-31.878	-13

Toelichting

4.07 Voorziening ouderen en gehandicapten 997 duizend V				
Het voordeel wordt voornamelijk veroorzaakt door het nieuwe contract op de rolstoelvoorzieningen. De kosten voor rolstoelen zullen lager zijn dan aanvankelijk begroot als gevolg van prijsvoordelen door één contract voor onderhoud en door aankoop en/ of herverstreking van rolstoelen. Waar nodig wordt nieuw ingekocht, maar in veel gevallen is sprake van (her)verstrekken van materiaal uit depot.				
Wonen vervoer en rolstoelen	1e helft 2008	Prognose 2008	Rekening 2007	Begroting 2008
Verstrekingen wonen	1.700	2.800	2.500	2.600
Verstrekingen vervoer	1.700	3.200	3.000	3.500
Verstrekingen rolstoelen	1.000	1.800	1.700	2.700
Apparaatskosten wonen, vervoer, rolstoelen	1.650	3.300	3.600	3.300
Totaal	6.050	11.100	10.800	12.100

4.08 Huishoudelijke verzorging 1.001 duizend N				
Het nadeel van 1 miljoen euro is opgebouwd uit een drietal grote componenten. Allereerst een voordeel van 1,1 miljoen euro op de verstrekingen voor huishoudelijke verzorging. Hier tegenover staan twee nadelen. Een nadeel van 800 duizend euro op uitvoeringskosten. In de rapportages over 2007 meldden we dat het Rijk dit tekort zou compenseren. In het voorjaar van 2008 heeft het Rijk echter per brief laten weten dat de tekorten van gemeenten niet worden gecompenseerd. Verder is er een nadeel van 1,2 miljoen euro op de eigen bijdrage. Oorzaak is dat voor wat betreft de eigen bijdrage de aanname van het Rijk bij de start van de WMO voor de huishoudelijke verzorging te hoog geweest. Op basis van de realisatie 2007 hebben wij voor 2008, naar wij dachten, een adequate prognose gemaakt. Deze raming van de eigen bijdragen voor 2008 blijkt nog te hoog te zijn. De werkelijke eigen bijdragen over het eerste halfjaar zijn aanzienlijk lager dan geraamd.				
Huishoudelijke verzorging	1e helft 2008	Prognose 2008	Rekening 2007	Begroting 2008
Natura verstrekingen huishoudelijke verzorging	6.200	12.400	12.300	13.500
Eigen bijdrage hierop	- 525	-1.350	-2.200	-2.500
PGB	1.500	1.650	1.800	1.500
Apparaatskosten huishoudelijke verzorging en loket	700	1.400	1.100	1.400
Af: Claim VWS m.b.t. apparaatskosten HV			-700	- 800
Totaal	7.875	14.100	12.300	13.100

Nieuwe risico's en ontwikkelingen

Er zijn geen nieuwe risico's en ontwikkelingen.

2.9 Sport en Cultuur

Wat gaat het kosten?

Pg.nr	Dienst	Productgroep	prognose saldo 2008	actuele begroting	afwijking VGR 2008-2
6.08	OCSW	Natuurmuseum	-1.637	-1.897	260
6.09	OCSW	Stedelijke Muziekschool	-2.684	-2.654	-30
6.11	OCSW	Podiumkunsten	-8.966	-8.966	0
6.12	OCSW	Beeldende kunst en musea	-5.076	-5.076	0
6.13	OCSW	Film	-141	-141	0
6.14	OCSW	Letteren en bibliotheek	-5.785	-5.785	0
6.15	OCSW	Amateurkunst en kunsteducatie	-1.496	-1.496	0
6.16	OCSW	Overige culturele activiteiten	-1.173	-1.224	51
6.17	OCSW	(Sport)accommodaties	-5.480	-5.570	90
6.18	OCSW	Zwembaden en Kardinge	-9.829	-9.979	150
6.19	OCSW	Sportondersteuning	-1.842	-1.856	14
6.21	OCSW	Mediabeleid	-634	-634	0
Totaal Sport en Cultuur			-44.743	-45.278	535

Toelichting

6.08 Natuurmuseum	260 duizend V
<p>Er ontstaat incidentele vrijval op een aantal budgetten met betrekking tot het NDE. Het betreft de middelen nieuw beleid 2008 ad 265 duizend euro. De vrijval hierop is een concernresultaat en bedraagt in totaal 80 duizend euro voordelig. De onderdelen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ De bezetting en coördinatie BC Beijum: V 20 duizend euro; ▪ Het educatieve budget: V 40 duizend euro; ▪ Vrijval kapitaallasten V 20 duizend euro. <p>Daarnaast is er een voordelig dienstresultaat van 180 duizend euro. Bij het verwerken van de bezuinigingsmaatregelen in de actuele begroting van het Natuurmuseum ontstaat een voordelig effect van 140 duizend euro. De werkmaatschappij heeft proactief gehandeld ten aanzien van de taakstelling in verband met ID banen. Daarnaast is sprake van incidentele vrijval in verband met vacatureruimte ad. 40 duizend euro.</p>	

Nieuwe risico's en ontwikkelingen

Er zijn geen nieuwe risico's en ontwikkelingen.

2.10 Integratie

Wat gaat het kosten?

Pg.nr	Dienst	Productgroep	prognose saldo 2008	actuele begroting	afwijking VGR 2008-2
6.24	OCSW	Minderhedenbeleid	-1.566	-1.565	-1
8.04	SZW	Inburgering	-125	-125	0
Totaal Integratie			-1.691	-1.690	-1

Toelichting

Er zijn geen afwijkingen groter dan 250 duizend euro.

Risico's en ontwikkelingen

Er zijn geen nieuwe risico's en ontwikkelingen.

2.11 Overig en algemene middelen

Wat gaat het kosten?

Pg.nr	Dienst	Productgroep	prognose saldo 2008	actuele begroting	afwijking VGR 2008-2
1.03	DIA	Burgerzaken	-2.786	-2.928	142
1.06	DIA	Gemeentelijk Informatiecentrum	-1.688	-1.707	19
7.11	RO/EZ	Stadsdeelprogramma	-1.421	-1.133	-288
		Overige interne productgroepen	-25.209	-25.876	667
Totaal Overig en Algemene Middelen			-31.104	-31.644	540

Toelichting

7.11 Stadsdeelprogramma	288 duizend N
<p>Er bestaat nog steeds discussie over de toerekening van de apparaatskosten aan het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV). Deze verrekening dateert nog van begin jaren tachtig toen door de toenmalige secretarie apparaatskosten werden gedeclareerd bij het Rijk. Later werd dit bedrag ten laste van het Stadsvernieuwingsfonds gebracht en is de concernbijdrage aan RO/EZ hierop verlaagd. Ook in het ISV-I tijdperk is die werkwijze voortgezet. Er wordt omgezien naar een oplossing. Vooralsnog wordt het tekort van 288 duizend euro (geïndexeerd voor 2008) als concernnadeel gepresenteerd. In de ontwerp begroting 2009 is dekking voor deze kosten voorzien voor de jaren 2009 en 2010.</p>	

Overige interne productgroepen:

Het resultaat op overige interne productgroepen bestaat uit de optelling van de resultaten van een groot aantal budgetten. Hieronder lichten wij de grote, of politiek relevante, afwijkingen toe.

1.11 Centrale ICT Organisatie (DIA)	233 duizend V
<p>De totale afwijking bij de CIO komt uit op 233 duizend euro voordelig. Naar verwachting zal er een vrijval van kapitaallasten ontstaan van 789 duizend euro. Grotendeels is hier sprake van een doorlooppobleem bij de realisatie van investeringen. Verder ontstaat er vrijval doordat componenten financieel al zijn afgeschreven maar nog niet worden vervangen. Als onderdeel van een transparantere tarievenstructuur bij de CIO zal binnenkort de investeringsbegroting van het CIO herijkt worden en tevens een meerjarige opzet krijgen. Tegenover het voordeel staat een nadeel van 500 duizend euro als gevolg van aanzienlijke meerkosten voor licenties voor software. Overige afwijkingen zijn per saldo 56 duizend euro nadelig. Ingaande 2008 geldt voor de CIO een gesloten financieringsstructuur. Het resultaat van de CIO geldt als bijzonder</p>	

resultaat. Voorgesteld zal worden om het resultaat te verrekenen met de bestemmingsreserve.

1.12 Overige en concerntaken (DIA) 509 duizend N

Het nadeel betreft voornamelijk de dividenduitkering van de BNG (467 duizend euro N). Onlangs zijn de halfjaarcijfers over 2008 bekend geworden. Er is sprake van een sterke terugval in het resultaat van de BNG. Dit resulteert in een naar beneden bijgestelde raming van de dividendopbrengst 2008 met 516 duizend euro. Hier tegenover staat een klein voordeel van 49 duizend euro betreffende de afwikkeling van het dividend BNG uit 2007.

2.01 Financiering lang vermogen (CT) 858 duizend V

Het resultaat op korte mismatch financiering bedraagt 73 duizend euro nadelig. De reserves en voorzieningen komen 35,7 miljoen euro hoger uit ten opzichte van de begroting. Dit kan worden ingezet voor de eigen financiering en levert een voordeel op van 697 duizend euro. De rente op investeringen en kapitaalverstrekking is 302 duizend euro voordeel, door onder andere de verkoopopbrengst van het voormalige Cibogaterrein en de afwikkeling van het plankostenkrediet Stationsgebied. De overige afwijkingen bedragen 68 duizend euro nadelig.

2.02 Financiering kort vermogen (CT) 406 duizend V

Ten opzichte van de begroting is er een lager volume aan korte financieringsmiddelen. Dit heeft twee effecten. Enerzijds hoeft er minder rente vergoed te worden aan diensten (512 V). Anderzijds is er ook minder beschikbaar om uit te zetten op de geldmarkt (941 N). Dit gecombineerd levert een nadeel op van 429 duizend euro. Gebruik maken van de mogelijkheid van korte mismatchfinanciering levert een voordeel op van 805 duizend euro. Diverse kleine afwijkingen bedragen 30 duizend euro voordeel.

6.33 Algemene baten en lasten (OCSW) 766 duizend N

Dit resultaat bestaat uit een concernresultaat van 274 duizend euro nadelig zijnde de rente op de IRC Exploitatie (192 N) en de het voormalige personeel OCSW (bezetting directie; 82 N). Het dienstresultaat bedraagt 492 duizend nadelig en bestaat uit de inhuur van derden inclusief interim management bij de directie en de centrale ondersteunende afdelingen (372 N) en de dubbele bezetting van de directiefunctie van de werkmaatschappij Oosterpoort/Stadsschouwburg.

Voor zover mogelijk heeft bijsturing plaatsgevonden op bedrijfsvoeringsbudgetten.

9.02 Bestuur 300 duizend V

De verplichte betalingen voor nu lopende wachtgelden van voormalige bestuurders zijn minder dan het beschikbare begrotingsbudget. Dit komt deels doordat de 65-jarige leeftijd is bereikt en deels omdat wegens aanvaarding van een baan de wachtgelduitkering is beëindigd. Dit levert 200 duizend euro voordeel op. De rest van het voordeel bestaat uit de verstrekking van overige uitkeringen.

Nieuwe risico's en ontwikkelingen

Ontwikkeling	Modernisering GBA
Programma	Overig en algemene middelen (Burgerzaken)
Omschrijving	Staatssecretaris Bijleveld wil enkele nadere onderzoeken laten doen naar het programma GBA voordat zij een beslissing neemt over de voortgang van dit programma. Tot die tijd vindt geen verdere uitvoering van het programma Modernisering GBA plaats. Dit blijkt uit de brief van 11 juli 2008, die staatssecretaris Bijleveld aan de Tweede Kamer heeft gezonden. Deze beslissing heeft Bijleveld genomen na overleg met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de Nederlandse Vereniging Voor

	Burgerzaken (NVVB) en vertegenwoordigers van de afnemers. Deze nadere onderzoeken zijn nodig op basis van de uitkomsten van de eerste fase van de ontwikkeling van GBA-V Full Service waarin de specificaties van dit deel van het programma zijn uitgewerkt. Hieruit blijkt dat er extra voorzieningen nodig zijn om GBA-V Full Service op een verantwoorde wijze in beheer te nemen.
--	--

Ontwikkeling	Biometrie op reisdocumenten
Programma	Overig en algemene middelen (Burgerzaken)
Omschrijving	Uiterlijk 28 juni 2009 zal volgens de Europese richtlijn het opnemen van vingerafdrukken bij de afgifte van reisdocumenten verplicht zijn. Deze deadline impliceert naast de inrichting van processen en certificering van medewerkers de aanschaf van apparatuur. Deze apparatuur is noodzakelijk voor het opnemen van de vingerafdruk bij de balie maar ook voor het uitlezen van een reisdocument met de (opslag)chip. De kosten van deze door de rijksoverheid opgelegde eisen zijn dermate hoog dat verwacht mag worden dat deze niet alleen uit de legesopbrengsten gedekt kunnen worden. Naar verwachting zal ook een beroep gedaan moeten worden op andere middelen.

Ontwikkeling	Actualiseren visie op publieke dienstverlening 2010 (tot 2014)
Programma	Overig en algemene middelen (Stad en Stadhuis)
Omschrijving	Binnen de gemeente Groningen behoeft het tempo in de ontwikkeling van de publieke dienstverlening aandacht; een inhaalslag is nodig. Tegelijkertijd dient goed inzicht verkregen te worden in de kostencomponent en de technische implicaties. Ook is noodzakelijk dat duidelijk wordt wat dit betekent voor de diverse processen bij de frontoffices van de gemeente. Mede in het licht van deze ontwikkeling is het noodzakelijk dat de gemeentelijke visie op publieke dienstverlening wordt geactualiseerd (visie 2010-2014). Eind 2008 zal deze visie en het bijbehorende dienstverleningsconcept worden uitgewerkt.

Ontwikkeling	Project deelname Interreg project Smart Cities / toekenning Europees project
Programma	Overig en algemene middelen (Stad en Stadhuis)
Omschrijving	Nadat wij in maart besloten hebben over de deelname van Groningen aan het Interregprogramma Smart Cities, is in het late voorjaar door Europa besloten dat het project gehonoreerd is. Dit houdt in dat Groningen samen met een aantal internationale partners vanuit de Noordzeelanden het project Smart Cities vorm geeft. Doel van het project is de samenwerking op het gebied van dienstverlening en ICT-toepassingen daarbij optimaliseren. Voor Groningen staan drie onderdelen centraal: activiteiten vanuit het project <ul style="list-style-type: none"> ▪ Regeldruk vermindering; ▪ Project Draadloos Groningen (waarvan Groningen trekker {Workpackage-leader} is); ▪ Frontoffice-ontwikkeling. <p>Hiervan wordt 50 % door Europa vergoed binnen het driejarige project, de overige 50% wordt door Groningen betaald. De totale kosten van het project komen uit op 660 duizend euro.</p>

2.11.1. Algemene inkomsten

Analoog aan de gemeentebegroting 2008 worden hier conform het BBV de algemene dekkingsmiddelen, de Algemene Uitkering en de post Onvoorzien afzonderlijk toegelicht.

Pg.nr	Dienst	Productgroep	prognose saldo 2008	actuele begroting	afwijking VGR 2008-2
1.04	DIA	Belastingen	41.286	41.141	145
9.03	BSD	Concernstelposten	21.798	20.106	1.692
9.04	BSD	Gemeentefonds	230.405	228.405	2.000
Totaal Algemene inkomsten			293.489	289.652	3.837

Toelichting

9.03 Concernstelposten	1.692 duizend V
<p>Het voordeel van 1,7 miljoen euro bestaat uit een zestal posten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Lokale beloningsruimte 282 V ▪ Mobiliteit Topkader 400 N ▪ Stelposten begrotingskader 580 V ▪ Rente (AER) 400 V ▪ Rente (exploitatie) 300 V ▪ Afkoopsom Essent 450 V ▪ Vrijval structureel nieuw beleid 80 V <p>Op lokaal niveau kunnen afspraken over arbeidsvoorwaarden gemaakt worden. Op dit moment zijn er geen verplichtingen bekend die ten laste van dit budget betaald moeten worden (282 V)</p> <p>Uit de Reserve Mobiliteit Topkader worden de kosten van vorming en opleiding en interim management betaald. Beschikbaar is 600 duizend euro. De verwachte uitgaven, met name door de kosten van interim management, bedragen 1,0 miljoen euro (400 N)</p> <p>Voor de volgende onderwerpen en bedragen zijn in 2008 geen of minder uitgaven te verwachten dan de beschikbare begrotingsbudgetten</p> <ul style="list-style-type: none"> - structureel nieuw beleid 2003 77 V - huisvestingskosten gemeentelijke organisatie 22 V - areaaluitbreiding diverse diensten 204 V - ozb De Pater 27 V - onvoorzien 250 V <p>Uit het rekeningsresultaat 2007 is het netto-resultaat toegevoegd aan de AER. Het hogere saldo betekent een hogere renteopbrengst (400 V). De voordelige renteafwijking op de IRC Exploitatie ontstaat door een hoger saldo dan begroot (300 V). Het laatste voordeel van 450 duizend euro betreft een ontvangen afkoopsom van Essent. De afkoopsom is op basis van afspraken tussen de gemeente Groningen en Essent over de onderwerpen Europapark en OOG.</p>	

9.04 Gemeentefonds	2.000 duizend V
Zie hiervoor de toelichting op de "Algemene uitkering" onder 2.11.3	

Nieuwe risico's en ontwikkelingen

Er zijn geen nieuwe risico's en ontwikkelingen.

2.11.2 Toelichting Algemene Uitkering

Primitieve begroting 2008	224.292
Begrotingswijzigingen:	
▪ Uitvoering kamerverhuurbeleid	235
▪ Nominale compensatie	1.469
▪ Excessieve kosten archeologie	17
▪ Armoedebestrijding	495
▪ Elektronisch kinddossier	45
▪ Antidiscriminatiebureaus	102
Nog vast te stellen begrotingswijzigingen:	
▪ Nominale compensatie 2007	1.399
▪ Verlaging groepsgrootte ZMLK	20
▪ Kinderfonds armoede en gezondheid	200
▪ Nominale compensatie 2007/2008	332
▪ Nominale compensatie	-1.341
▪ Studentenhuisvesting	-215
▪ WMO 2008	1.111
▪ Kindermishandeling	83
▪ Combinatiefuncties	447
▪ Homo-emancipatiebeleid	15
▪ Bewonersinitiatieven wijken	150
▪ Digitaal klantendossier	-340
▪ Armoedebestrijding kinderen	810
▪ Kinderopvang inburgeraars	115
▪ Toezicht kinderopvang	55
▪ Uitbreiding BSO	46
▪ Maatschappelijke stages	60
▪ EG-verordening PRTR	5
▪ Nieuwe beloningstructuur	-110
▪ Europese Dienstenlijn	13
Actuele begroting 2008	229.510
Op rekeningsbasis te ontvangen in 2008	<u>231.510</u>
Totaal afwijking	V 2.000

Afwijkingen

- a) Algemene uitkering 2006 en 2007 V 1.000
Over 2006 is nog een nacalculatie ontvangen van 0,3 miljoen euro. Over 2007 is door een hoger aantal bijstandontvangers, een hogere omgevingsadressendichtheid en een opwaartse bijstelling van de uitkeringsfactor met 9 uitkeringspunten aanvullend 2,2 miljoen euro ontvangen. Over 2007 was er echter ook de behoedzaamheidsreserve van het Rijk die niet tot uitkering kwam. Voor Groningen een nadeel van 1,5 miljoen euro. Over 2007 dus een voordeel van 0,7 miljoen euro en over beide jaren een voordeel van 1 miljoen euro.
- b) Landelijke ontwikkelingen 2008 N 2.300
De uitkeringsfactor is 3 punten lager dan geraamd. Dat is een nadeel van 0,5 miljoen euro. Daarnaast leidt de hogere nominale compensatie aan Diensten tot een nadeel van 1,8 miljoen euro. De hogere nominale ontwikkeling dient te worden afgedekt uit de groei van het Gemeentefonds. In totaal een nadeel van 2,3 miljoen euro.
- c) Plaatselijke volume-ontwikkelingen 2008 V 3.300
De ontwikkelingen kunnen worden onderscheiden in inkomsten, sociale factoren, centrumfunctiefactoren en fysieke factoren. We lichten ze per onderdeel toe:
- Inkomsten: een hogere ozb-capaciteit leidt tot een nadeel van 1,6 miljoen euro;
  - Sociaal: een voordeel van 2 miljoen euro komt voort uit meer éénouderhuishoudens, meer ouderen, meer bijstand- en uitkeringsontvangers en meer minderheden dan geraamd;

- Centrumfunctie: door een lager lokaal en regionaal klantenpotentieel en een lagere extra groei van het aantal jongeren dan geraamd ontstaat een nadeel van 0,5 miljoen euro;
- Fysieke factoren: meer wooneenheden en een hogere omgevingsadressendichtheid leiden tot een voordeel van 3,4 miljoen euro.

d) Suppletie-, integratie en decentralisatie-uitkeringen N 900
 Door een verhoging van het reële accres van het gemeentefonds daalt de suppletie uitkering voor de gemeente Groningen in 2008 met 0,6 miljoen euro. De integratie-uitkering WMO valt 0,3 miljoen euro lager uit dan geraamd. Tezamen een nadeel van 0,9 miljoen euro.

e) Rekeningprognose V 900
 Gelet op ervaringen uit het verleden zal de uitkomst op rekeningsbasis nog zo'n 0,9 miljoen euro hoger liggen dan verklaard bij de vorenvermelde afwijkingen. De hogere uitkomsten worden verwacht bij de landelijke ontwikkelingen en de plaatselijke volume-ontwikkelingen 2008. Uit ervaring is bekend dat genoemde factoren (relatief) omvangrijke afwijkingen kunnen veroorzaken.

2.11.4 Productgroep Post Onvoorzien

Ten laste van de post Onvoorzien zijn tot en met 30 juni de volgende bestedingen gedaan.

Onderdeel	Orgaan	Datum	Dienst	Saldo 2008
Post onvoorzien in begroting 2008				500
- Extra inzet MJD (voorfinanciering)	Raad	30-01-2008	OCSW	-330
- Extra bijdrage Stedenbanden	B&W	11-03-2008	OCSW	- 40
- Terugstorting Extra inzet MJD	Raad	30-01-2008		+330
- Subsidie St Martini-beiaardiers	B&W	29-04-2008	RO/EZ	- 7
- Perspectief voor AMA's	B&W	29-04-2008	OCSW	- 25
Saldo				428

3 Financieel perspectief

In dit hoofdstuk worden de verwachte financiële afwijkingen ingedeeld naar concern-, bijzonder- en dienstresultaten. Voorts wordt een overzicht gegeven van de stand van zaken van de financiële knelpunten bij de diensten, die genoemd zijn in de programmabegroting 2008 (blz. 216 ev.). Tot slot wordt in dit hoofdstuk een overzicht gegeven van de Algemene Egalisatiereserve en de dienstegalisatiereserves.

3.1 Resultaat naar concern- en dienstafwijking

Wij maken onderscheid tussen concernresultaat, dienstresultaat, dienstresultaat ten gunste c.q. ten laste van het concern en bijzondere resultaten. Deze resultaten zijn onder de programma's toegelicht als afwijkingen op de productgroep. In bijlage 1 geven we het specifieke overzicht van de resultaten; hier volgt alleen een verkorte versie.

	CT	BD	DIA	DSW	HVD	MD	OCSW	RO/EZ	SOZAWE	TOTAAL
Concernresultaten	1.203	4.157	-192	0	-865	0	223	1.919	216	6.661
Reguliere dienstresultaten	61	139	-198	0	0	291	0	683	-4.091	-3.115
Dienstresultaten tlv/tgv concern	0	0	0	0	0	0	-82	-348		-430
Bijzondere resultaten	0	0	264	0	0	117	0	3.334	354	4.069
Totaal	1.264	4.296	-126	0	-865	408	141	5.588	-3.521	7.185

Concernresultaten zijn tekorten en overschotten die ontstaan door de uitvoering van concernactiviteiten en enkele specifieke budgetten. Voorbeelden hiervan zijn vrijval nieuw beleid, algemene uitkering van het gemeentefonds en renteresultaten.

Bij dienstresultaten maken we onderscheid tussen reguliere dienstresultaten en dienstresultaten ten gunste of ten laste van het concern. De dienstresultaten ontstaan bij het uitvoeren van de reguliere dienstactiviteiten. In het algemeen worden deze resultaten verrekend met de dienstegalisatiereserve. De dienstresultaten ten gunste of ten laste van het concern zijn gebaseerd op bijzondere afspraken over de verrekening van dienstresultaten met het concernresultaat.

Bijzondere resultaten hebben betrekking op activiteiten waarover uw raad tot een zogenaamd "gesloten financieringssysteem" heeft besloten, omdat de middelen voor een specifiek doel ingezet moeten worden. Voor- en nadelen op de uitvoering van de activiteiten worden volgens afspraken verrekend met bestemmingsreserves.

3.2 Financiële knelpunten

In deze paragraaf geven we de stand van zaken ten aanzien van de financiële knelpunten bij de diensten, zoals deze genoemd zijn in de gemeentebegroting 2008 (blz. 216 ev.), en geven we de verwachte vrijval aan op de middelen Nieuw beleid en de kapitaallasten.

DSW

De omvang van de wachtlijst omvat op dit moment circa 280 personen. De verwachting is dat dit getal ultimo 2008 zal oplopen tot circa 300.

De voorgenomen sluiting van het grafisch bedrijf loopt nog altijd volgens plan. Reeds nu staat vast dat circa de helft van het aantal medewerkers zullen worden herplaatst bij externe marktpartijen. Voor de overige medewerkers worden wat betreffende passende inzet, geen problemen voorzien.

De uit de nieuwe wet SW voortvloeiende consequenties wat betreft extra bedrijfsvoeringstechnische en administratieve activiteiten i.c. de daarvoor benodigde formatie, wordt in eerste instantie ingevuld door de inzet van SW-personeel.

Het beleid is om de infrastructuur van de DSW naast de SW medewerkers ook in te zetten voor andere doelgroepen met een achterstand op de arbeidsmarkt (WBB, WIA en WW). Zo is in de begroting 2008 uitgegaan van de verwachting dat naast de sw doelgroep ca. 2000 mensen bij de DSW langs zullen stromen voor onderzoek, het leren van (sociale) werknemersvaardigheden, het opdoen van werkervaring etc. Onze huidige inschatting is dat deze ambitie volledig wordt gerealiseerd.

HVD

Bij het opstellen van de begroting 2008 zijn alle oude financiële knelpunten opgelost. Gedurende de afgelopen maanden hebben zich echter nieuwe knelpunten gevormd die zijn weergegeven in de concernresultaten.

- FUWA ambulanceverpleegkundigen ad 141 duizend euro

Het college heeft in de afgelopen maanden een knoop doorgehakt in een al langer slepende kwestie m.b.t. de functiewaardering van de ambulanceverpleegkundigen. De afronding van deze zaak heeft geresulteerd in een nabetaling die niet kan worden verhaald via de gebruikelijke tarieven.

- Levensloopregeling brandweer en ambulance personeel ad 597 duizend euro

In de CAO van 2005 is besloten de FLO regelingen af te schaffen voor nieuwe medewerkers. Voor zittende medewerkers is er een overgangsregeling in de plaats gekomen. In deze regeling wordt de levensloop opgebouwd die de periode van het 59ste tot het 62ste levensjaar uitkering voor levensonderhoud moet geven. Vanaf het 62ste levensjaar heeft de betrokkene recht op versterkt ouderdomspensioen. Inmiddels is overeenstemming bereikt met verzekeringmaatschappij Loyalis over de wijze waarop voldoende financiële middelen kunnen worden opgebouwd om in de levensloop te kunnen voorzien. Dit resulteert erin dat er voor de financiering van de regeling in 2008 396 duizend euro meer nodig is dan begroot voor brandweerpersoneel en 199 duizend euro voor ambulancepersoneel dat wederom niet kan worden doorbelast aan de STAG.

- Stijging bijdrage H&OG regeling als gevolg van de stijging van het inwonertal ad 25 duizend *euro*

Als gevolg van stijging van het inwonertal van de gemeente Groningen moet 25 duizend euro meer worden betaald aan de gemeenschappelijke regeling.

- Vastrecht brandkranen

Als gevolg van een onverwacht grote tariefstijging door het Waterbedrijf ontstaat een financieel knelpunt met betrekking tot de brandkranen zeer fors heeft verhoogd.

De verwachte financiële knelpunten die de dienst nog inzichtelijk moet krijgen en dus nog niet opgenomen zijn in de concernresultaten zijn:

- Gebruiksbesluit PM

De verwachte invoering van het gebruiksbesluit in het najaar van 2008 zal naar verwachting leiden tot een daling van de legesinkomsten bij de brandweer. Op dit moment is niet precies in te schatten wat de financiële gevolgen voor 2008 zullen zijn.

- Stijging energiekosten PM

De hulpverleningsdienst wordt geconfronteerd met een forse stijging van de kosten van elektriciteit met name van het pand aan de Sontweg. In de komende maanden wordt hier nader onderzoek naar gedaan.

- Stijging CIO kosten PM

De dienst zal nader onderzoek doen naar de inzet van PC's en laptops en deze waar mogelijk efficiënter inzetten.

OCSW

De financiële positie van de dienst is nog steeds kwetsbaar gelet op de omvang van de frictiekosten (ruim 500 duizend euro), de risico's in verband met de stijging van de energie- en

grondstofprijzen en het beperkte weerstandsvermogen van de dienst (conform begroting 2009 circa 1,4 miljoen euro te laag).

De beheersing van de frictiekosten ligt op schema. Per 1 januari jl. hadden we 12 fte herplaatsers in verband met de reorganisatie 2005. We verwachten dat we voor het eind van het jaar dit aantal te kunnen terugbrengen tot 7. De kosten van deze herplaatsers komen voor rekening van de dienst.

De formatieve taakstelling van de bezuiniging op het Natuurmuseum, bedraagt 25,9 fte (35 personen). Per 1 september 2008 is 10,28 fte (12 personen) structureel gerealiseerd door uit diensttreding, opgeheven formatie in de vacatureruimte, definitieve detachering en uittreding in de FPU. Met de start van het NDE-programma in september 2008 is er voor 7,35 fte (11 personen) plaats in het NDE (natuur en duurzaamheidseducatie), terwijl voor 5 medewerkers (3 fte) een andere baan moet worden gevonden. Met 6 personen (4,5 fte) zullen we nog een passende oplossing moeten uitwerken. Er is 1 medewerker (0,8 fte) voor langere tijd gedetacheerd.

In het kader van de marktconsultatie Karding bij de WSR de formatie verminderd met 1,9 fte en is een 3-tal medewerkers (1,11 fte) boventallig geworden. We verwachten deze boventalligheid voor het eind van dit jaar op te lossen. Door een organisatieaanpassing bij de directiestaf is 1 medewerker (0,9 fte) boventallig geworden. De kosten van deze boventalligheid komen na aftrek van detacheringsvergoeding voor rekening van de dienst. Het is overigens steeds lastiger om herplaatsingen te realiseren. We gaan er daarom vanuit dat we een extra inzet moeten plegen om de laatste medewerkers geplaatst te krijgen.

OCSW is verantwoordelijk voor de helft van het gemeentelijke energieverbruik. Deze kosten stijgen harder dan de compensatie voor de kostenstijging. Ook de bouwrijzen stijgen sterk. Dienst en concern zullen de compensatie wijze onderzoeken en de control op het energieverbruik en de facturering zijn aangescherpt. Daarnaast zijn er energiebesparende projecten in voorbereiding.

RO/EZ

Apparaatskosten ISV

Er bestaat nog steeds discussie over de toerekening van de apparaatskosten aan het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV). Deze verrekening dateert nog van begin jaren tachtig toen door het toenmalige secretarie apparaatskosten werden gedeclareerd bij het Rijk. Later werd dit bedrag ten laste van het Stadsvernieuwingsfonds gebracht en is de concernbijdrage aan RO/EZ hierop verlaagd. Ook in het ISV-I tijdperk is die werkwijze voortgezet. Er wordt omgezien naar een oplossing. Volgens afspraak wordt het tekort van 288 duizend euro (geïndexeerd voor 2008) ten laste van het concern gebracht.

Exploitatietekort pand Oosterboog

Voor het pand Oosterboog heeft de gemeente een huurgarantie afgegeven. De afspraak is dat de kosten worden gedekt door een concernbijdrage, onder aftrek van eventuele huuropbrengsten.

Plankosten Tram (200 duizend jaarlijks)

In januari 2007 heeft uw raad een krediet van 3 miljoen ter beschikking gesteld voor de verdere uitwerking van het tramproject. In de stuurgroep regiotram is eind 2007 besloten dat 1,8 miljoen euro, zijnde 1/3 deel van de kosten van het trambureau, ten laste van dit krediet worden gebracht. Er worden binnen de dienst RO/EZ ook plankosten gemaakt: het gaat hier om advisering van het overleg met trambureau, college en verantwoordelijke wethouders, en de advisering over de aanpassing van de openbare ruimte. Daarnaast worden kosten gemaakt voor afstemming en toetsing en begeleiding van besluitvorming richting college en raad. Kortom, er worden meer plankosten gemaakt, dan door het trambureau en in de rechtstreekse dienstverlening aan het trambureau. Op dit moment vindt er bestuurlijk overleg plaats over de dekking van deze kosten. Genoemde plankosten bedragen jaarlijks 200 duizend euro. Van vòòr 2008 zijn al 400 duizend aan kosten gemaakt die ook nog ongedekt, zijn, in totaal t/m 2008 gaat het om 600 duizend euro.

SOZAWE

In de begroting gingen wij uit van een financieel tekort, inclusief de uitvoeringskosten, van 150 duizend euro. Dit bedrag is bij vaststelling van de begroting gecompenseerd. Het onderdeel met het grootste financiële beslag binnen de begroting is het WWB-inkomensdeel en de daaruit gefinancierde bijstandsuitgaven. In de begroting zijn wij er vanuit gegaan dat we per saldo 0,75 miljoen euro zouden overhouden van het budget. Op basis van de meest recente cijfers stellen wij dit beeld bij tot een tekort van 2,6 miljoen euro (in de eerste Voortgangsrapportage was dit nog 2,2 miljoen euro). De bijstelling ten opzichte van de begroting met 3,6 miljoen euro nadelig wordt veroorzaakt door:

- Een positieve bijstelling van het WWB inkomensdeel met 3 miljoen euro;
- Een lagere prognose m.b.t. de netto uitstroom van klanten. Het effect hiervan op het resultaat van dit jaar is 1,6 miljoen euro nadelig;
- Een aanpassing van de gemiddelde jaaruitkering aan de verwachte prijzen over 2008. Hierbij lopen we synchroon met het prijspeil van het macrobudget 2008. Ten opzichte van de primitieve begroting heeft dit een nadelig effect van 4,8 miljoen euro;
- Overige oorzaken afgerond 0,2 miljoen euro (nadelig).

3.3 Vrijval kapitaallasten, Nieuw Beleid en Stadsmeierrechten

Zoals al gemeld, is ook aan eind van dit jaar vrijval van middelen te verwachten. In de hiernavolgende tabellen treft u de verwachte inzet en vrijval van de gelden uit de Stadsmeierrechten en nieuw beleid aan.

Stand van zaken Stadsmeierrechten

Dienst	Programma	TOTAAL	Begroting 2008	In uitvoering of gerealiseerd	Restant
Beschikbare middelen (incidenteel)		25.500			
Binnenstad Beter III					
	Grote Markt Oostzijde - aanleg fietsenkelder : Vestigingsklimaat	3.350	0	0	0
RO/EZ	Herinrichting Diepenring Vestigingsklimaat	250	250	250	0
RO/EZ	Binnenstadsvisie Vestigingsklimaat	1.000	1.000	1.000	0
RO/EZ	Stationsgebied Vestigingsklimaat	1.000	500	0	500
	Totaal	5.600	1.750	1.250	500
Voorzieningen jeugd en sport					
OCSW	Speelruimtebeleid: meer buurtvoorzieningen Onderwijs en welzijn	1.000	1.000	1.000	0
OCSW	Herschikken zwemwater Helperbad renovere Sport en cultuur	1.400	1.400	1.400	0
RO/EZ	Voorzieningen Meerstad Woonklimaat	5.000	5.000	5.000	0
	Totaal	7.400	7.400	7.400	0
Duurzaamheid					
RO/EZ	Groenstructuurplan en ecologisch beheer Duurzame ontwikkeling	1.000	835	835	0
RO/EZ	Meer bomen in de binnenstad Duurzame ontwikkeling	500	500	500	0
RO/EZ	Stadspark Duurzame ontwikkeling	2.500	2.500	2.500	0
	Totaal	4.000	3.835	3.835	0
Creatieve kennisstad					
BSD	Draadloos Groningen Vestigingsklimaat	1.000	1.000	1.000	0
OCSW	Aansluiten onderwijs op edugl@s 85 lokaties Onderwijs en welzijn	1.200	1.200	1.200	0
OCSW	Cultuurnota 2009-2012; extra impuls Sport en Cultuur	2.000		0	0
SOZAW	Computers voor de minima Werk en inkomen	1.000	1.000	1.000	0
RO/EZ	Ebbingekwartier Vestigingsklimaat	300	150	150	0
RO/EZ	Vitale bedrijventerreinen Duurzame ontwikkeling	2.670	2.670	2.670	0
	Totaal	8.170	6.020	6.020	0
TOTAAL VERDELING STADSMEIERRECHTEN		25.170	19.005	18.505	500

Voortgangsrapportage 2008-2

Verdeling nieuw beleid 2008 - 2011		2008		inzet		naar	
Programma		(i)	(s)	(i)	(s)	reserve	resultaat
Continuering nieuw beleid 2007-2010:							
Begrotingstekort DSW	Werk en Inkomen	1.500	500	1.500	500	-	-
WWB-Inkomen	Werk en Inkomen	4.804		4.804		-	-
Grote Markt	Vestigingsklimaat		400		-	400	-
Kolibri	Vestigingsklimaat		300		-	300	-
Eemskanaal/Europapark/Westpoort	Vestigingsklimaat		300		300	-	-
Bijdrage ringwegen	Vestigingsklimaat	454		-		454	-
Budget verkeersmaatregelen - reconstructies	Vestigingsklimaat		100		100	-	-
Activiteitenbudget EBP	Vestigingsklimaat	400		400		-	-
Marketing Groningen	Vestigingsklimaat	68		68		-	-
Akkoord van Groningen	Vestigingsklimaat	200		200		-	-
Beheer en onderhoud openbare ruimte	Leefomgeving	2.000		2.000		-	-
Reserve Grondzaken	Woonklimaat	1.000		1.000		-	-
Lokaal Akkoord - fysiek en sociaal	Woonklimaat	1.000		1.000		-	-
Woningbouwproductie	Woonklimaat		250		250	-	-
Groninger woonkwaliteit*	Duurzame ontwikkeling		100		100	-	-
Terreinwinst*	Duurzame ontwikkeling		100		20	-	80
Taakstelling subsidies maatsch. instellingen	Onderwijs en welzijn		150		150	-	-
Exploitatie Groninger Forum	Sport en Cultuur	350		350		-	-
Groninger Museum	Sport en Cultuur		100		100	-	-
Antillianenaanpak	Integratie	425		425		-	-
Integratie	Integratie		25		25	-	-
AMA's	Integratie	90		90		-	-
Totaal nieuw beleid continuering 2007-2010		12.291	2.325	11.837	1.545	1.154	80
Verdeling nieuw beleid 2008 - 2011							
Programma		(i)	(s)			naar reserve	
Elektronisch kinddossier	Gezondheid		70		70	-	-
Sectoraal beleid integratie	Integratie	100		100		-	-
Kosten noodopvang asielzoekers en daggeld	Integratie	343		343		-	-
Realistisch oefenen Brandweer	Leefomgeving		47		47	-	-
Verlenen vergunningen evenementen	Leefomgeving		150		150	-	-
Waarschuwings- en alarmeringssysteem	Leefomgeving	110	68	110	34	-	34
Beveiliging Martinitorren	Leefomgeving	450		450		-	-
Onderhoud oeverbescherming (kademuren)*	Leefomgeving	3.650		3.650		-	-
Buurtcentrum Hoogkerk*	Onderwijs en welzijn	350		350		-	-
Beheer Toppelzone	Onderwijs en welzijn		15		15	-	-
Vertrouwenpersoon MJD migrantenprostituees	Onderwijs en welzijn		25		25	-	-
Clubhuis voor doven (sloop en verhuizing duurdere lokatie)	Onderwijs en welzijn		30		30	-	-
Organisatie en bestuursvorm openbaar onderwijs	Onderwijs en welzijn	70		70		-	-
Muziekschool	Sport en cultuur		50		50	-	-
Verbouw Dok	Onderwijs en welzijn	149		149		-	-
Natuur- en duurzaamheidseducatie	Duurzame ontwikkeling		265		185	-	80
Ouder Kind Centra	Onderwijs en welzijn	200	150	200	150	-	-
Synagoge: cultureel gebruik	Sport en cultuur		10		10	-	-
Opera Carmen	Sport en cultuur	50		50		-	-
Formatie verkeer en vervoer	Vestigingsklimaat		80		80	-	-
Rechtmatigheid en bouwleges	Woonklimaat		150		150	-	-
Actualisering bestemmingsplannen	Woonklimaat		160		160	-	-
Eemskanaalzone woonschepenhaven*	Woonklimaat	1.000		-		1.000	-
Reserve Grondzaken	Woonklimaat	6.970		6.970		-	-
Realisatie nieuwe ligplaatsen*	Woonklimaat	680		-		680	-
Programma bedrijfsvoering en org.ontwikkeling	Overige en alg. middelen	1.500		1.500		-	-
Totaal aanvullend nieuw beleid 2008		15.622	1.270	13.942	1.156	1.680	114
Totaal		27.913	3.595	25.779	2.701	2.834	194

Toelichting

We verwachten dat van de beschikbare middelen uit de Stadsmeierrechten van 19 miljoen euro 18,5 miljoen euro wordt besteed. Daaronder is begrepen het bedrag voor de voorzieningen Meerstad van 5 miljoen euro. Dit bedrag willen we storten in een nieuwe bestemmingsreserve.

Van de beschikbare middelen voor nieuw beleid van 31,5 miljoen euro zal 28,5 miljoen euro worden besteed. Daaronder is begrepen een storting in de reserve Grondzaken van 7,970 miljoen euro. Van de niet bestede middelen willen 2,914 miljoen euro toevoegen aan de reserves. Voor de realisatie van nieuwe ligplaatsen is 680 duizend euro beschikbaar. In 2008 zullen nog geen uitgaven plaatsvinden, aangezien er nog geen nieuw bestemmingsplan is vastgesteld. Ten aanzien van de Eemskanaalzone woonschepenhaven geldt dat de onderhandelingen met de corporaties meer tijd kosten dan verwacht zullen de uitgaven (1 miljoen euro) pas in 2009 op gang komen.

De vrijval op nieuw beleid betreft het onderhoud van twee zendmasten voor het waarschuwings- en alarmeringssysteem voor 34 duizend euro. De beide masten zijn nog niet geplaatst. Daarnaast valt 80 duizend euro op natuur- en duurzaamheidseducatie incidenteel vrij vanwege het opstarten van activiteiten lopende het jaar.

Voor alle toevoegingen aan de reserves zijn in de separate nota "Begrotingswijzigingen bij voortgangsrapportage 2008-II" de begrotingswijzigingen opgenomen.

Kapitaallasten

DIA

Binnen het CIO is sprake van vrijval van kapitaalslasten in verband met latere vervanging dan aanvankelijk was gepland, vooral voor servers en platforms. Als onderdeel van een transparantere tarievenstructuur bij de CIO zal de investeringsbegroting van het CIO herijkt worden en tevens een meerjarige opzet krijgen. Naar verwachting zal er ultimo 2008 een vrijval van ongeveer 789 duizend euro ontstaan.

Vrijval kapitaallasten Cipers van 64 duizend euro wordt veroorzaakt door latere vervanging van het GBA-systeem dan in de begroting is aangegeven. In de besluitvorming op rijksniveau is vertraging ontstaan met betrekking tot de vervanging van het GBA-systeem. Verwacht wordt dat er in 2008 niet zal worden geïnvesteerd in een nieuw systeem.

De vrijval op huisvesting Trompsingel en Prefectenhof bedraagt circa 81 duizend euro. De vrijval is grotendeels ontstaan door het lagere renteomslagpercentage (ROP). Deze was initieel op 4,3% geraamd en is in een latere fase naar 3,75% bijgesteld.

OCSW

Ten aanzien van de nieuwbouw Paddepoel is er sprake van bijsturingsmaatregelen om het plan financieel haalbaar te maken. Daarnaast is er vertraging in het vergunningsverleningstraject i.v.m. de wijzigingen in de wet RO per 1 juli jl. Deze vertraging in het project leidt tot vrijval van bijbehorende kapitaallasten ad 20 duizend euro.

RO/EZ

Zoals aangekondigd in turap I hebben we nu de vrijval kapitaallasten goed in beeld. De vrijval 2008 is voldoende om de bijdrage aan de geormerkte bestemmingen EBP (681 duizend euro) en Stad van Straks extra (227 duizend euro) te kunnen betalen. Daarmee vervalt dit knelpunt voor het jaar 2008. Komende jaren blijven we dit monitoren.

3.4 Reservepositie

3.4.1 Algemene egalisatiereserve

Het minimumniveau van de algemene egalisatiereserve is vastgesteld op 12 miljoen euro. De jaarrekening 2007 meldt een reservepositie van 28,8 miljoen euro, maar na de verrekening van de verplichtingen en claims resteert er 14,0 miljoen euro.

Omschrijving	Bedrag
Niveau 31-12-2007	28.839
Bezuinigingen 2007-2010 verv. voor nieuw beleid	-1.500
Frictiekosten bezuinigingen 2007-2010	-1.000
Programma bedrijfsvoering	-250
Inzet begroting 2008	-7.261
Begrotingsoverschot 2007 ingezet in 2008	-4.812
Vrij beschikbare reserve	14.016

3.4.2 Dienstegalisatiereserves

Alle diensten beschikken over een dienstegalisatiereserve om schommelingen in hun exploitatie op te vangen. In het onderstaande overzicht wordt per dienst de stand van de dienstegalisatiereserves per 31-08-2008 aangegeven.

	Dienstegalisatiereserve	31-08-2008	Minimum
Treasury	Rente egalisatiereserve	1.750	875
Treasury	Egalisatiereserve Treasury	135	68
BSD	Exploitatiereserve BD	146	84
DIA	Dienst egalisatie reserve DIA	658	343
DSW	Dienstegalisatiereserve	76	2.700
HVD	Dienstegalisatiereserve HVD	205	170
HVD	Egalisatiereserve WVG	2.184	2.184
MD	Algemene bedrijfsreserve	1.254	670
OCSW	Egalisatiereserve OCSW	799	800
ROEZ	Algemene reserve bedrijfsvoering ROEZ	2.669	1.800
SOZAWE	Egalisatiereserve SOZAWE	715	500
SOZAWE	Bureau onderzoek	90	80
Totaal		10.681	10.274

Het niveau van de egalisatiereserves ligt per 31-08-2008 circa 407 duizend euro hoger dan het gewenste minimum.

4 Organisatie

4.1 Personeel en Organisatie

In dit hoofdstuk rapporteren wij over de toegestane formatie, de personele bezetting, over de personeelslasten en over het arbeidsverzuim. Het betreft hier uitsluitend het ambtelijke personeel dat in vaste of tijdelijke dienst is, exclusief het bestuur, de raad, onderwijs personeel en SW-personeel.

Personele formatie, bezetting en de personeelslasten (vgl. Bijlage 2)

De totale gemiddelde bezetting in fte's versus de toegestane begrote formatie blijkt uit het onderstaande overzicht:

Toegestane formatie, personele bezetting en personeelslasten: Personeel in dienst			
	Toegestane formatie in fte	Gemiddelde totale bezetting in fte	Totale loonkosten
Primitieve begroting 2008	2.982	X	172.442
Actuele begroting 2008	3.037	X	175.207
VGR 2008-2	X	2.960	172.237

De totale gemiddelde bezetting bedraagt 2.960 fte, inclusief boventallig personeel (80 fte). Dit is 77 fte minder dan de toegestane formatie in de actuele begroting. Deze 77 fte's betreffen vacatures die zijn ontstaan ten gevolge van onder andere nieuwe formatieruimte, uitstroom van medewerkers, moeilijk vervulbare functies, reservering voor plaatsing van boventalligen en wegens planmatige invulling met personeel van derden. De inhuur van personeel van derden wordt verderop in deze paragraaf nader toegelicht.

In de bezetting zijn 80 fte's opgenomen van medewerkers die boventallig zijn. Enerzijds betreft het 35 fte die tijdelijk boven de personeelssterkte zijn geplaatst met volledige dekking vanuit projecten. Anderzijds is voor 45 fte's geen formatieve dekking aanwezig omdat zij hun functie hebben verloren. Voor hen worden oplossingen gezocht door middel van herplaatsing waarbij de loonkosten worden gedekt door voordelen in de exploitatie, uit compensatie van frictiekosten en door aanwending van budgetten uit vacatureruimte. Deze 45 fte's bestaan uit 12 fte boventalligen uit de bezuinigingsoperatie 2004-2007 en 33 fte boventalligen wegens sluiting van het Natuurmuseum en kleine reorganisaties. Plaatsing van boventalligen op formatie van de NDE zal in het najaar 2008 worden gerealiseerd.

Ten opzichte van de primitieve begroting is het aantal formatieplaatsen bij de actuele begroting gestegen met 55 fte. Deze stijging die al grotendeels bij de rekening 2007 en Turap I 2008 is toegelicht, is als volgt opgebouwd:

SOZawe	+ 20,2 fte	t.b.v. tijdelijke uitbreiding Verhaal, Inburgering (12 fte), Schuldhulpverlening, Generaal Pardon en Fraudebestrijding
RO/EZ	+ 16,0 fte	t.b.v. tijdelijke uitbreiding projectleiders Lokaal Akkoord, Geo-informatie, Ingenieursbureau, Inspectie Bouw-en woningtoezicht en ondersteunende functies zoals Mediatheek, DIV, inkoper en juristen
MD	+8,0 fte	t.b.v. duurzaamheidsprogramma en uitbreiding werkzaamheden voor derden
HVD	+ 12,0 fte	t.b.v. Management Overstroming, Brandweer Rayon Noord, ontvlechting Meldkamer, OGGZ, Forensische geneeskunde
DIA	+ 9,0 fte	t.b.v. de CIO en arbeidszaken
DSW	-	geen wijziging
BSD	-	geen wijziging
OCSW	- 10,0 fte	saldo krimp wegens sluiting Natuurmuseum (boventallig geworden medewerkers) en toename formatie NDE
Totaal	+ 55,0 fte	

De loonkosten (167,659 miljoen euro + 4,578 miljoen euro boventalligen), gerealiseerd in het eerste half jaar en doorgetrokken naar eindejaar, bedragen bijna 3 miljoen euro minder dan actueel begroot. Dit is het saldo van:

- - 0,1 miljoen euro: 0,57% lagere loonkosten dan primitief begroot wegens vervallen van de WGA-premie
- + 1,5 miljoen euro: uitbetaalde vakantiegelden en compensatie zorgverzekering
- - 4,4 miljoen : 77 fte vacatures

De vacatureruimte bedraagt 4,4 miljoen euro. Dit budget wordt grotendeels aangewend voor de inhuur van personeel van derden. Dit personeel wordt niet verloond via de salarisadministratie maar op factuurbasis; personeel van derden wordt derhalve niet meegeteld onder de bezetting van personeel dat in dienst van de gemeente is.

De actueel begrote loonkosten zijn ruim 2,7 miljoen euro hoger dan primitief begroot. Deze stijging wordt verklaard door de toename met 55 fte fte's met dekking (ruim 3 miljoen euro), door incidentele stijgingen zoals FUWA-kosten, door de levensloopregeling en door compensatie voor de zorgverzekering. De looncompensatie en sociale lasten zijn bij het opstellen van de primitieve begroting 2008 geraamd op 3,8%, bij Turap I gecorrigeerd met - 0,1% (circa 100 duizend euro). Bij Turap II is het effect van het eigen risicodragerschap WGA ingehouden bij de diensten (ruim 170 duizend euro). In de Turap's zijn de te hoge compensatiegelden verrekend.

Personeel van Derden

Evenals in voorgaande jaren, gaat ook bij de Voortgangsrapportage aandacht uit naar de kostenontwikkelingen voor het inlenen van Personeel van Derden, in nauwe relatie met de vacatureruimte binnen de toegestane formatie van het ambtelijk personeel in dienst. In deze periode is totaal actueel begroot 11,1 miljoen euro voor inhuur van personeel van derden. De werkelijke kosten bedragen ruim 22.3 miljoen euro, 11,2 miljoen euro meer dan begroot. Prognoses van het saldo per 31 december 2008 belopen ruim 10,9 miljoen euro meerkosten dan begroot. Deze kosten zijn voor een deel gedekt uit vrijval in de vacatureruimte die bij Turap II 4,4 miljoen euro bedraagt. De resterende kosten zijn gedekt door begrote inkomsten uit detachering (bijna 4 miljoen euro) van personeel in gemeentelijke dienst, inkomsten uit projecten (extern gefinancierd en intern zoals Programma B+O/S&S), uit subsidies en uit toerekening van kosten naar investeringen.

Overzichtstabel Personeel van Derden

X 1.000 euro	Actuele begroting 2008	VGR 2008-2	Vershil
Lasten	11.102	22.350	11.248
Baten	- 5.595	- 3.955	1.640
Saldo	5.507	18.395	12.888

Arbeidsverzuim

Hieronder zijn de verzuimgegevens als voortschrijdend jaargemiddelde tot en met juni 2008 opgenomen en afgezet tegen de streefcijfers voor 2008. Het zwangerschapsverzuim is in mindering gebracht op zowel het streefcijfer van bruto verzuim als op het werkelijke bruto verzuim. Het gemiddelde zwangerschapsverzuim bedraagt 0.46 % in deze periode.

Arbeidsverzuim tot 1-06-2008	Meldings-frequentie	Verzuim > 1 jaar	Verzuim < 1 jaar (excl. Zw-verlof)	Bruto verzuim (excl. Zw-verlof)
Streefcijfer	Maximaal 1.70	Maximaal 0,9%	Maximaal 5%	Maximaal 6.54 %
<i>Gemeente Groningen</i>	1.90 VGR 2008-1 1.88 VGR 2008-2	1.14 VGR 2008-1 1.13 VGR 2008-2	5.39 VGR 2008-1 5.27 VGR 2008-2	6.52 VGR 2008-1 6.40 VGR 2008-2
Bestuursdienst	2.06	2.35	3.68	6.03
DIA	1.85	0.33	4.42	4.75
HVD	1.75	1.34	4.89	6.23
Milieudienst	1.87	0.84	7.27	8.11
OCSW	1.65	0.73	5.60	6.33
RO/EZ	1.92	0.67	4.83	5.50
SOZawe	2.27	1.71	5.56	7.28
DSW	1.37	3.29	4.83	8.12

Het bruto verzuim is bij VGR 2008-2 ten opzichte van de VGR 2008-1, licht gedaald met 0,12%. Het streefcijfer is hiermede gehaald.

De meldingsfrequentie van de gemeente Groningen (1.88) is 0.18% lager dan bij VGR I maar hoger dan het streefcijfer (+ 0.18 %). De diensten DSW, OCSW, DIA, Milieudienst en de HVD hebben een frequentie die lager of vrijwel gelijk is aan het streefcijfer. Vooral SOZawe kent een relatief hoge frequentie, gevolgd door RO/EZ.

Het verzuim langer dan één jaar (1.13%) is ruim 0.2% hoger dan het streefcijfer en gelijk gebleven ten opzichte van de resultaten bij de VGR I 2008. De DSW en de Bestuursdienst scoren slecht tot zeer slecht. Daarentegen scoren de DIA, OCSW, RO/EZ als ook de Milieudienst zeer goed met het laagste percentage. Het verzuim langer dan één jaar bij de HVD, is gestegen.

Het verzuim korter dan een jaar ligt met 5,27% hoger dan het streefcijfer (5%) maar lager (0.12%) dan het resultaat bij de VGR II. De Bestuursdienst, DIA, ROEZ en inmiddels ook de HVD en de DSW scoren lager dan het streefcijfer. Er is dus vooruitgang geboekt in het terugdringen van het korte verzuim. Voor de diensten OCSW, SOZawe en met name voor de Milieudienst vormt het korte verzuim nog steeds een belangrijk aandachtspunt.

Geconcludeerd kan worden dat gemeentebreed het verzuim korter dan 1 jaar, aanmerkelijk is gedaald maar nog iets te hoog is ten opzichte van het streefcijfer en dat het bruto verzuim net iets lager is dan het streefcijfer. De meldingsfrequentie is evenals het lange verzuim iets gedaald maar nog te hoog ten opzichte van het streefcijfer.

4.2 Interne Controleplannen en Rechtmatigheid

4.2.1 IC-plannen

De uitvoering van de geplande activiteiten volgens het Interne Controleplan 2008 ligt grotendeels op schema. De DIA kent een lichte achterstand maar verwacht deze achterstand in de loop van 2008 weg te werken. De HVD kent vanwege capaciteitsproblemen een achterstand op het terrein van de Informatiebeveiliging. Ook de HVD verwacht deze achterstand in de tweede helft van 2008 in te lopen.

4.2.2 Rechtmatigheid

Er zijn een tweetal constateringingen waar we mogelijk risico lopen ten aanzien van rechtmatigheid. Allereerst lopen we risico bij de gunning van de uitvoering van de Veranderagenda aan Berenschot. Tweede risico betreft de vertraging in de aanbesteding van de inhuur van technisch personeel. Verwachting is dat deze aanbesteding voor het einde van het jaar afgerond is. De foutscore op het WWB-Inkomensdeel over de 1^e helft van 2008 ligt op 0,7%. Dit is ruim binnen de tolerantie van 1%. In 2007 droeg de foutscore op het WWB-Inkomensdeel nog in belangrijke mate bij aan de destijds geconstateerde onrechtmatigheden.

Het gaat hier niet om vastgestelde onrechtmatigheden maar om constateringingen waar we een risico lopen. Deze constateringingen vragen om nader onderzoek om te kijken of er herstel mogelijk is. Het financiële beslag van de twee constateringingen bedraagt maximaal 1,2 miljoen euro. Uitgaande van het lastentotaal in de voorliggende rapportage bedraagt de tolerantiegrens over 2008 9,5 miljoen euro.

4.3 Aanbevelingen accountant en Rekenkamercommissie

4.3.1 Accountant

De aanbevelingen van de accountant bij de interim-controle 2007 en de aanbevelingen van de accountant bij de rekening 2007 worden u in een apart document ter visie gelegd. Er is alleen gerapporteerd over aanbevelingen die halverwege 2008 nog niet afgewikkeld zijn.

4.3.2 Rekenkamercommissie

De nog niet afgehandelde aanbeveling van de Rekenkamercommissie is:

OCSW	Informatievoorziening Kardinge
Bevindingen	De rekenkamercommissie is van mening dat met betrekking tot de informatievoorziening over het traject sportcentrum Kardinge de raad beter moet kunnen volgen of de verbeteringen echt zoden aan de dijk zetten.
Aanbeveling	Uw raad wenst tijdig en volledig over de ontwikkelingen te worden geïnformeerd.
Commentaar management	Bij brief van 26 juni 2008 hebben wij uw raad geïnformeerd over het voornemen om vanaf 1 september 2008 te stoppen met activiteiten op het gebied van racketsport en fitness/aerobics in Sportcentrum Kardinge. Dit besluit is de uitkomst van een langdurige, uitgebreide marktconsultatie. In deze brief is geschetst hoe wij tot dit besluit zijn gekomen.

4.4 Overige, dienstspecifieke informatie

In de reactie op de brief van het audit comité inzake de managementletter interim controle 2007 zijn de adviezen van de accountant voorzien van tijdspaden. Het onderdeel onrechtmatigheid is in deze voortgangsrapportage opgenomen onder 4.2.2 Rechtmatigheid. Over de voortgang van het project optimalisering subsidieprocessen OCSW en toegangsbeveiliging FIS wordt in deze paragraaf gerapporteerd.

Proces optimalisering subsidieprocessen

Het POS is een ambitieus, maar tot dusverre succesvol verlopen project. Het project heeft geleid tot het realiseren van de vooraf gestelde hoofddoelen en ruim binnen de kaders van doorlooptijd en budget. Wel is het zo dat er gekozen is voor een meer geleidelijke implementatie, waardoor de verdere invoering en doorontwikkeling ook in 2008 zal doorlopen. Met het POS is er een belangrijke stap gezet naar het meer procesmatig benaderen van de bedrijfsvoering. Het POS is procesmatig en "afdelingoverschrijdend" opgepakt en in goede onderlinge samenwerking met alle bij het proces betrokken afdelingen.

Wat heeft het opgeleverd?

De werkprocessen met betrekking tot de subsidieaanvragen zijn beoordeeld en er zijn aangepaste behandelprocessen ontworpen en ingevoerd. De behandelwijze is verdergaand gestandaardiseerd en er zijn maximale doorlooptijden per processtap vastgesteld.

Teneinde de rapportages met betrekking tot de subsidies verder te verbeteren is de rapportage-tool Cognos (Impromptu) ingevoerd en zijn een aantal gebruikers hierin opgeleid. Middels Cognos is het nu mogelijk om snel en flexibel in rapportages op maat te voorzien.

Binnen het POS is er voor twee subsidieregelingen een digitale aanvraag via het eLoket van de gemeente Groningen gerealiseerd, namelijk "Zelforganisaties Minderheden" en "Basisregeling Amateurkunst". Hierdoor zijn er in 2007 in totaal ongeveer 150 subsidieaanvragen voor het subsidiejaar 2008, op volledig digitale wijze verlopen.

Wat moet er nog gebeuren?

In 2008 wordt verder gegaan met de implementatie van POS en de doorontwikkeling (POS II). In POS II zal onder andere aandacht worden besteed aan het doorontwikkelen van de digitale aanvragen, de koppeling tussen de administratieve systemen (subsidieadministratie – document- managementsysteem), het verder optimaliseren van de subsidieprocessen en managementrapportages.

POS II wordt gefaseerd en geleidelijk ingevoerd. Planning gereed: april 2009.

Dit gebeurt aan de hand van een concreet plan van aanpak dat eind 2008 dient te zijn uitgevoerd.

Aandacht wordt o.a. geschonken aan:

- Herontwerpen onderwijssubsidies;
- Maken verdere rapportages (inclusief management informatie);
- Digitale verantwoording;
- Herontwerpen aanvragen overige subsidieregelingen;
- Samenwerking met de grotere instellingen;
- Inkomende subsidies.

Toegangsbeveiliging FIS

De accountant heeft opnieuw naar de toegangsbeveiliging van FIS gekeken en heeft deze als voldoende beoordeeld. Daarnaast zullen de autorisatieaanvragen alleen worden afgehandeld indien deze zijn voorzien van de handtekening van het hoofd financiën van de betreffende dienst. Uiteraard zullen de aanvragen worden gearchiveerd.

4.5 Doelmatigheid en doeltreffendheid

In uw verordening "doeltreffendheid en doelmatigheid" heeft u vastgesteld dat wij u jaarlijks een onderzoeksplan aanbieden met daarin:

- De onderzoeken naar de doeltreffendheid van enkele delen van programma's/paragrafen;
- De onderzoeken naar de doelmatigheid van (onderdelen van) de gemeentelijke organisatie

Hieronder rapporteren wij over de stand van zaken van de onderzoeken uit het Onderzoeksplan 2008 en de voortgang van onderzoeken uit eerdere onderzoeksplannen.

4.5.1 Onderzoeksplan 2008

Onderzoek 1	Interne duurzaamheidsmonitor (MD)
Relevant	De gemeente Groningen heeft de ambitie om de meest duurzame stad van Nederland te worden. De gemeentelijke organisatie heeft daarbij een voorbeeldfunctie. In dat kader wordt een interne duurzaamheidsmonitor ontwikkeld en uitgevoerd.
Reikwijdte van het onderzoek	Uitvoeren van de interne duurzaamheidsmonitor
Rapportage klaar	2 ^e helft 2008
Stand van zaken	Voortgang volgens planning
Onderzoek 2	Terugdringen overlast geparkeerde fietsen binnenstad (RO/EZ)
Relevant	De overlast van geparkeerde fietsen in de binnenstad is de afgelopen jaren toegenomen. In 2007 zijn een aantal maatregelen getroffen om de overlast terug te dringen.
Reikwijdte van het onderzoek	Het effect van de maatregelen wordt beoordeeld.
Rapportage klaar	1 ^e helft 2008
Stand van zaken	Stadsfietsen in de versnelling is in de vergadering van uw raad in maart van dit jaar besproken.

Onderzoek 3		Klanttevredenheid WMO(HVD)
Relevant	De begin 2007 ingevoerde wet op de maatschappelijke ondersteuning heeft gevolgen gehad voor de wijze waarop burgers die ondersteuning kunnen verkrijgen.	
Reikwijdte van het onderzoek	De exacte doelgroep van dit onderzoek zal nog nader worden bepaald	
Rapportage klaar	2 ^e helft 2008	
Stand van zaken	Voortgang volgens planning	
Onderzoek 4		Doelmatigheid subsidieproces OCSW
Relevant	Het subsidieproces van de dienst OCSW is herontworpen en wordt momenteel geïmplementeerd.	
Reikwijdte van het onderzoek	Audit naar de doelmatigheid van het herontworpen proces.	
Rapportage klaar	1 ^e helft 2008	
Stand van zaken	In januari 2008 heeft bureau 2MCHANGE rapport uitgebracht van haar onderzoek naar doelmatigheid en rechtmatigheid van de subsidieverstrekking. Dit naar aanleiding van het project POS dat beoogt door procesinnovatie de bedrijfsvoering rond de subsidieverstrekking verder te professionaliseren. Het onderzoek is in 2007 uitgevoerd in opdracht van de OCSW-directie. Het onderzoek heeft zich vooral gericht op de aspecten procesvernieuwing, klantperspectief, interne bedrijfsvoering en financieel perspectief. De beoordelingen vallen in het algemeen positief uit. Het rapport besluit met een aantal aanbevelingen, dat met name is gericht op verdere efficiencyverbetering van de interne bedrijfsvoering	
Onderzoek 5		In mei 2008 te bepalen op basis van de Stadsmonitor (RO/EZ)
Relevant	Zodra de stadsmonitor beschikbaar is, kan het college, indien daar behoefte aan is, bepalen welke opvallende ontwikkeling in de stadsmonitor nader onderzocht wordt.	
Reikwijdte van het onderzoek	Te bepalen	
Rapportage klaar	Eind 2008	
Stand van zaken	Er moet nog een keuze gemaakt worden	
Onderzoek 6		Nieuw Beleidsgeld Stadspark (RO/EZ)
Relevant	In de begroting is voorgesteld om in 2008 € 2,5 miljoen extra ter beschikking te stellen voor het Stadspark.	
Reikwijdte van het onderzoek	Beoordelen of het nieuw beleidsgeld eind 2008 daadwerkelijk is ingezet voor verbeteren van de structuur en de functionele kwaliteit van het park door de volgende activiteiten: <ul style="list-style-type: none"> · Aanpassen routing van het autoverkeer door het park; · Aanpassen padenstructuur in het noordelijke deel. · Omvorming van het bestaande groen naar een meer ecologische inrichting in het noordelijke deel; · Opnieuw inrichten van het watersysteem in het stadspark op basis van ecologische uitgangspunten. 	
Rapportage klaar	Eind 2008	
Stand van zaken	Voortgang volgens planning	

4.5.2 Voortgang onderzoeken uit eerdere jaarplannen

Onderzoeksplan 2007	Benchmark afvalinzameling 2006 (MD)
Reikwijdte van het onderzoek	Financiële benchmark naar de inzameling van huishoudelijk afval bij 70 inzamelaars.
Rapportage	December 2007
Voortgang	13 mei aangeboden aan uw raad als onderdeel van het afvalbeheerplan 2006 – 2010
Onderzoeksplan 2007	Daklozenmonitor 2006 (OCSW)
Reikwijdte van het onderzoek	De daklozenmonitor brengt het marginaliseringproces van dak- en thuislozen in beeld. De aandacht is gericht op preventie van de nazorg bij dak- en thuisloosheid.
Rapportage	Oktober 2007
Voortgang	In december 2007 is de monitor aan uw raad aangeboden.
Onderzoeksplan 2007	Evaluatie intense stad (RO/EZ)
Reikwijdte van het onderzoek	Met de manifestatie "Intense Stad" zijn een groot aantal potentiële locaties in beeld gebracht voor verdichting en functiemenging. Na de tentoonstelling zijn een aantal projecten geselecteerd om in uitvoering te nemen. Het onderzoek richt zich op de vraag in hoeverre de doelstellingen van de "Intense Stad" zijn gerealiseerd.
Rapportage	Eind 2007
Voortgang	Wordt vanwege capaciteitsproblemen op de afdeling in december aan uw raad aangeboden.
Onderzoeksplan 2007	Evaluatie meedoen (SOZAWE)
Reikwijdte van het onderzoek	Het project Meedoen richt zich op de groep bijstandsccliënten, met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. In de evaluatie wordt gekeken in hoeverre de werkwijze die binnen het project Meedoen is gehanteerd, dienstbaar is aan de doelstelling van het college om meer Stadters actief te maken.
Rapportage	Was juli 2007 wordt maart 2008
Voortgang	Is begin van dit jaar met uw raad besproken.
Onderzoeksplan 2006	Doeltreffendheid re-integratie voorzieningen (SOZAWE)
Voortgang	Op 31 augustus 2007 zijn de uitkomsten van dit onderzoek in een brief (SZ 07.1426558) aan de raad aangeboden.

Onderzoeksplan 2006	Jeugdvoorzieningen (OCSW)
Voortgang	Eind 2006 is gekeken hoe ten aanzien van de tevredenheid over jeugdvoorzieningen de ervaringen landelijk lagen. Landelijk lag de tevredenheid over voorzieningen voor jongeren tussen 15% en 25%. In Groningen lag dit op 40%. Op basis van de conclusie dat de uitkomst voor Groningen in het geheel niet slecht genoemd kon worden, is geen verdere actie ondernomen.
Onderzoeksplan 2005	Effect woningmarktmonitor (RO/EZ)
Rapportage	Eind 2007
Voortgang	Tweede kwartaal 2008 in procedure; in de 2e helft 2008 wordt het uw raad aangeboden.
Onderzoeksplan 2004	Fiets- en openbaarvervoergebruik in Groningen (RO/EZ)
Voortgang	Op 31 mei 2007 zijn de uitkomsten van dit onderzoek in een brief (RO 07.1403144) aan uw raad aangeboden.

Bijlage 1 Overzicht concern-, bijzonder- en dienstresultaten

(bedragen x 1.000 euro)

RESULTATEN											
	CT	BD	DIA	DSW	HVD	MD	OCSW	RO/EZ	SOZAWE	TOTAAL	
Afwijkingen voor diensten											
Bijzondere resultaten											
CIO; vrijval kapitaallasten			789								789
CIO; meerkosten licenties			500-								-500
Facilitaire Dienstverlening; overige afwijkingen			56-								-56
Publieke Dienstverlening; Stadspas			31								31
WMO-WVG					1.000						1.000
WMO HV-verstrekkingen					1.000-						-1.000
Afvalstoffenheffing						117					117
Grondzaken								1.050			1.050
Parkeren								638			638
Onderhoud SB								512-			-512
Bouwleges								2.007			2.007
Begraafplaatsen								151			151
Bijzondere bijstand (Armoedepact)									410		410
Chronisch zieken en gehandicapten									56-		-56
Totaal bijzondere resultaten	-	-	264	-	-	117	-	3.334	354		4.069
Dienstresultaten tlv/ tgv concern:											
Voormalig personeel / directie OCSW							82-				-82
Oosterboog								60-			-60
Apparaatskosten ISV								288-			-288
Totaal dienstresultaat tlv/ tgv concern	-	-	-	-	-	-	82-	348-	-		430-
Reguliere dienstresultaten											
Vrijval budgetten Treasury beheer	61										61
FPU-lasten		-51									-51
Vacaturruimte / taakstellingen		-35									-35
Huisstijlonderzoek		-25									-25
Communicatie OOG		-15									-15
Vorming en opleiding		20									20
Nominale compensatie en overhead		70									70
Salarislasten Griffie personeel		30									30
Werkbudget Communicatie		-15									-15
Rekenkamercommissie werkbudget		15									15
Verandertraject		55									55
Vergoeding ondersteuning		50									50
Verbouw / aanpassingen raadszaal		40									40
Belastingen			-38								-38
Rechtsbescherming			58								58
Stad en Stadhuis			-1								-1
Groninger Archieven			4								4
CMC			-198								-198
DAZ			56								56
CZ			-142								-142
Overige en concerttaken			63								63
Bedrijfsafval						176					176
Straatreiniging						283					283
Centrale Werkplaats						-35					-35
Riolering en Waterzuivering						55					55
Marktwezen						-39					-39
Centraal Meldpunt Evenementen						1					1
Milieubeleid						75					75
Vergunningverlening / Controle / Handhaving						-79					-79
Beheer Leefomgeving						-146					-146
Natuurmuseum							180				180
Vrijval subsidies oude jaren							125				125
Zwembaden en Kardinges							150				150
Algemeen; inhuur personeel derden/bedrijfsvoering							-372				-372
Dubbele bezetting directie OPSB							-120				-120
Diversen							37				37
Algemene bedrijfsvoeringsreserve								502			502
Euroborg								181			181
Schuldhelpverlening									-115		-115
Bijstandsverstrekking									-3.416		-3.416
Personele lasten									-325		-325
Overige goederen en diensten									115		115
Aandeel kosten digitaal klantdossier									-350		-350
Totaal reguliere dienstresultaten	61	139	198-	-	-	291	-	683	4.091-		3.115-
Totaal dienstresultaten (regulier en tlv/ tgv concern)	61	139	198-	-	-	291	82-	335	4.091-		3.545-

Voortgangsrapportage 2008-2

RESULTATEN

	CT	BD	DIA	DSW	HVD	MD	OCSW	RO/EZ	SOZAWE	TOTAAL
Afwijkingen voor concern										
Rente-afwijkingen:										
Korte mismatch financiering	73-									-73
Netto resultaat op R&V	697									697
Netto resultaat Kapitaalverstrekking en Investerings	302									302
Resultaat Kort Vermogen	406									406
Overige	129-									-129
Resultaat rente rekening courant			105-		27-		190-	684-	216	-790
rekening-courant exploitatie										0
Totaal rente afwijkingen	1.203	-	105-	-	27-	-	190-	684-	216	413
Concernresultaten:										
Vrijval Nieuw beleid			0							0
Lokale beloningsruimte			282							282
Mobiliteit Topkader			-400							-400
BTW Compensatiefonds			0							0
Stelposten begrotingskader			580							580
Rente (AER)			400							400
Rente (exploitatie)			300							300
Algemene Uitkering			2.000							2.000
Salarislasten Voormalig personeel NNBT			-66							-66
Groningen promotie			-10							-10
Nominale compensatie nog toe te rekenen			160							160
Programma Bedrijfsvoering en Organisatie Ontwikkeling			1							1
GSB werkbudget			60							60
Stadswachten			20							20
Vrijval stuctureel nieuw beleid			80							80
Wachtgelden			200							200
Overige uitkeringen			100							100
Afkoopsom Essent			450							450
Burgerzaken; Gegevensbeheer				171						171
Burgerzaken; Rijbewijzen				49						49
Burgerzaken; Verblijfsdocumenten				74-						-74
Burgerzaken; Overige afwijkingen				-4-						-4
Belastingen; OZB				50						50
Belastingen; Logiesbelasting				258						258
Belastingen; Controle leegstand bedrijfspanden				120-						-120
Belastingen; Overige afwijkingen				5-						-5
GIC				12-						-12
Rechtsbescherming				25						25
DAZ				37						37
Verzekeringen				5						5
Dividend BNG				467-						-467
Fuwa ambulanceverpleegkundigen					141-					-141
Levensloopregeling brandweer					396-					-396
Levensloopregeling ambulancepersoneel					199-					-199
Stijging inwonersaantal; bijdrage H. OG regeling					25-					-25
Niet met STAG te verekenen kosten ambu					44-					-44
Forensische geneeskunde arrestantenzorg					p.m.					0
terugramen onderhoud WAS 2008					34					34
reserveren vervanging WAS 2009					34-					-34
vastrecht brandkranen					33-					-33
Totaal concernresultaten	-	4.157	87-	-	838-	-	-	-	-	3.232
Overige concernresultaten (toelichting)										
Vrijval Nieuw beleid							80			80
Verkoop pand Nieuwstad 12							280			280
Motie begroting 2008 AMA's							25-			-25
Vrijval kapitaallasten invest.sportacc.							90			90
A kerkhof - Babylander > terugbetaling concern							15			15
De Borg							55-			-55
Jabalya vrijval							28			28
Vrijval kapitaallasten								370		370
Slotcalculaties V&V								1.047		1.047
Slotcalculatie Veilingterrein Peizerweg								1.186		1.186
Subtotaal concernresultaten	-	-	-	-	-	-	413	2.603	-	3.016
Overige concernresultaten										0
Subtotaal overige concernresultaten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal concernresultaat	1.203	4.157	192-	-	865-	-	223	1.919	216	6.661
Totaal afw. na bestemming	1.264	4.296	126-	-	865-	408	141	5.588	3.521-	7.185

Bijlage 2: Staat personele sterkte en personele lasten (bedragen in 1.000 euro)

Totaal DIENST:	Primitieve begroting 2008	Actuele begroting 2008		Turap II 2008		Saldo Turap II	Prognose jaarsaldo		
		Toegestane (begrote) formatie		Toegestane (begrote) formatie				Gemiddelde bezetting	
		fte	euro	fte	euro				fte
Personeel in dienst aanstellingsvorm	Soort formatie								
Vast	Vast	2.920	168.966	2.956	171.027	2.796	163.245	7.783	6.137
Tijdelijk	Tijdelijk	9	511	18	1.194	25	1.195	-1	-144
Vast	Tijdelijk	47	2.605	30	1.760	29	1.692	68	111
Tijdelijk		4	212	25	1.148	21	1.053	95	-319
Overig (stage/wiw)	Overig	2	148	7	78	10	475	-397	-299
Totaal personeel in dienst	Totaal	2.982	172.442	3.037	175.207	2.880	167.659	7.548	5.486
Bovenformatief personeel in de bezetting met dekking FIS									
Aantal en kosten		68	4.005	47	4.912	80	4.578	336	53
Personeel van derden:									
<i>* t/v vacatureruimte en begrote kostenpost in FIS</i>									
Uitzendkrachten/gedetacheerd inleen		0	5.754	0	5.831	0	16.496	-10.666	-9.733
Adviseurs/interim mgt./overig: inleen		x	3.918	x	5.271	x	5.854	-583	-485
AF:Gedetacheerd uitleen		x	-5.370	x	-5.595	x	-3.955	-1.639	-770
Totaal personeel van derden		0	4.302	0	5.507	0	18.395	-12.888	-10.988
Bestuur		46	1.679	46	1.679	47	1.669	10	10
WSW/ WIW		1.544	49.840	1.544	49.840	1.548	52.148	-2.308	-2.110
Onderwijs		1.511	77.009	1.511	77.009	1.533	78.118	-1.109	0
Totaal generaal fte's en lasten		6.150	309.277	6.185	314.155	6.088	322.568	-8.411	-7.549

Bijlage 3: Slot- en nacalculaties

De planning van de te verwachten slot- en nacalculaties in 2008.

Slot- / nacalculatie	Omschrijving
DIA Januari 2009	Implementatie Gouw-IT, Belastingapplicatie
HVD Oktober/november 2008	Verbouwing brandweerkazerne Sontweg
MD September 2008	Investerings ondergrondse containers inzameling huishoudelijk afval
OCSW Tweede helft 2008 Tweede helft 2008 Najaar 2008 Najaar 2008 December 2008	Sportcentrum Karding Basisschool de Swoaistee Kunstgras sportpark Stadspark Velocitas Honk- en softbalveld Corpus den Hoorn Gravenburg
RO/EZ Juni 2008 Juni 2008 Juni 2008 Juni 2008 Juni 2008 December 2008 December 2008 December 2008 December 2008 December 2008 Juni 2008 Juni 2008 Juni 2008 Juni 2008 Juni 2008 Dec. 2008	<p>Slotcalculaties</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2BB41 Kranenburg bedrijven - 2BN23 Europaweg benzinstation - 2BB45 Vinkhuizen-zuid - 2BC57 Veilingterrein - 2BC87 Veenweg - 2BB07 Winschoterdriehoek - 2BB18 Hunzepark/Zilvermeer - 2BC67 Wijkvernieuwing 2x20 algemeen - 2BL02 Paddepoel Zuidwest - 2BL07 Hoogkerk Zuid - 2BN29 W.C. Beijum Oost <p>Nacalculaties</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2CC1126 Doorstromingsmaatregel Hoendiep - 2CC1121 Doorstromingsmaatregel Laan Corpus den Hoorn - 2CC19 Stationsvoorplein/Stadsbalkon - 2CC8100 Kruising Hoendiep-Westelijke Ringweg - 2CC8102 Transferium Haren <p>BORG Stadsbeheer</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rioleringsprogramma 2001 t/m 2004